

AREGGEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KORÚT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetés fővárosban és vidéken: egy hóra 70 fillér, negyed évre 2 P, fél évre 4 P, egy évre 8 P. Egyes szám ára 20 fill., 30 Groschen, 3 dinár, 1,20 lra, 2 francia frank, 10 leu.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: 27-8-82 ÉS 27-8-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP-DÉLUTÁNTÓL
REGGELIG: 46-2-96, 46-0-43, 42-0-78.

XII. évfolyam

Budapest, 1933 március 6

10. szám

A Hitler-kormány a szavazatok 52.5 százalékát kapta meg a vasárnap éjjel 1/2 2 órákor befejezett német választáson

Fojtott csendben a választóknak több mint 90 százaléka szavazott le

A nemzeti szocialisták előrenyomultak, a szociáldemokraták és a kommunisták visszaestek, a katolikus centrum megtartotta hadállásait

A németbirodalmi választás, — egy éven belül a harmadik, — befejezést nyert! A vég-eredmény

a Hitler—Hugenberg koalíció abszolút győzelmét jelenti

s bár a többség, amellyel az új birodalmi gyűlésbe a koalíció bevonul, *szérsény és nem kiáltó*, de elhárítja azt a veszedelmet, hogy törvényellenes és erőszakos eszközökkel, a kommunista mandátumok megsemmisítésével erőszakolja akarát a két párt a birodalom választóinak többségére. A választási eredményekből kimagaslik a következő két tény:

az első a nemzeti szocialista szavazatok számának jelentékeny növekedése, a második a marxista-szocialista és kommunista szavazatok számának meglepően esekély csökkenése.

Hitler szavazóinak gyarapodását a polgári pártok összeomlásának köszönheti. A két malomkö között a német polgári osztály, a liberális és haladó szellemi burzsoázia elporladt és szét hullott. Az európai civilizáció nagy központi tűzhelyének, Németországnak sorsa kihullott a szabad értelmiség, a jogászok, tudósok és mérnökök kezéből.

Népszónokok, néptribunok, vad energiától fűtött új emberek küzdenek ma a hatalomért azon a földön, amely évtel ez előtt büleselők és költők hazája volt.

A marxista szellemű munkástábor már a választás előtt defenzívába szorult, de a szervezethez nem csupán a horogkeresztes párt erénye és erőssége, a német szocializmus és a moszkvai mintára megszervezett kommunizmus gépezete még mindig elég épnek és erősnek bizonyult

ahhoz, hogy néma csöndben és a föld alatt, de keményen kézen tartsa a német ipari munkásság légióit, amelyek a hallatlan nyomás ellenére is zárt sorokban szavaztak le a marxista listákra.

A választás csupán az alkotmányserű többség jogellenes kieroszakolásától mentette fel Hitler kormányát és egyelőre megszabadította Németországot a véres polgárháború kísértetétől.

A végeredmény

Berlin, március 5.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap olyan óriási tömegek szavaztak le a német választáson, hogy mellettük eltörpül a novemberi eredmény, amikor a szavazók 80 százaléka járult az urnák elé. Most egyes helyeken, mint például a Ruhr-vidéken,

a választók 100 százaléka szavazott le

és a választáson való átlagos részvétel csaknem a birodalom egész területén elérte a 90 százalékot. Az ellenzék elnémitva, a kormányt támogató pártok minden képeletét felülmúló tüntetések közepette vonultak fel a vasárnapi küzdelemhez.

A választás ideiglenes végeredményét

éjjel 1 órákor

közölte a sajtóval Wagemann kormánytanácsos, a választások legfőbb vezetője. E szerint a leadott szavazatok száma

37,543.812

és megoszlása a következő:

1. Nemz. szoc. (Hitler)	16,337.236	(43.5%)
2. Szocialisták	6,805.720	(18.1%)
3. Kommunisták	4,668.008	(12.5%)
4. Centrum	4,236.410	(11.2%)

5. Fekete-fehér-vörös (Hugenberg, Popen Seldte)	2,959.747	(7.6%)
6. Bajor néppárt	1,206.295	(3.2%)
7. Német néppárt	390.450	(1.0%)
8. Ker. szoc. párt	375.077	(1.0%)
9. Állampárt	313.731	(0.9%)
10. Parasztpárt	111.949	
11. Vincellérpárt	83.563	
12. Töredék	55.626	

Ezekből a számokból megállapítható, hogy a nemzeti szocialisták csaknem ötmillióval kaptak több szavazatot, mint a mult novemberi választáson, ellenben a fekete-fehér-vörös pártszövetség szavazatainak százalékaránya 8.3-ról 7.6-ra esett vissza.

Eddig 646 megválasztott képviselője van a német birodalmi gyűlésnek és a mandátumok a pártok között a következőképpen oszlanak meg:

Nemzeti szocialisták 287 (ezelött 196), szocialisták 119 (121), komunisták 81 (100), centrum 70 (70), Hugenberg-pártszövetség 52 bajor néppárt 21 (20), német néppárt 4 (11), keresztény-szocialista párt 4 (5), állampárt 5 (2).

A birodalmi gyűlésen eszerint a kormány-pártok mandátumainak száma 339, ami nagyon gyenge és bizonytalan többséget jelent.

A porosz tartománygyűlési választások végeredménye még nem ismeretes. Ejjétkor az összeszámlált szavazatok száma 20,106.772 és ebből a nemzeti szocialistákra 44%, a szociáldemokratákra 16%, a kommunistákra 13%, a centrumra 16% és a Hugenberg-pártszövetségre 8.5% esik. Poroszországban tehát Hitlerék nagyobb eredményt értek el, mint a birodalomban. A birodalmi gyűlésen az eddigi számítások szerint

32 főnyi többsége lesz a kormánynak,

de abban az esetben, ha a kommunisták 81 mandátumát megsemmisítenék a többség 113 főre fog növekedni.

A hosszú élet titka!
Mentesítsd meg szervezetedet a káros baktériumoktól!

Az emberi szervezetben mindig van néhány baktérium, amelyek a hosszú élet titka!

Hasznos tudni,

hogy **SCHMIDTHAUER** Igmándi keserűvize

nemcsak a legjobb természetes haszajtó, de kiöblítési szerepénél fogva gyorsan eltávolítja a káros baktériumokat a szervezetből.

Tavaszi, barnaing és acélsisak

Császári német színek és horogkeresztes zászlók megmérhetetlen tömege borítja el a berlini utcákat s ebből a lobogórengetegből itt-ott

harciasan emelkedik ki Hitler, Göring, és Hugenberg gigantikus méretű portréja.

Hová lettek a kommunisták sarló-kalapásos vörös zászlói, hová a weimari köztársaság aranypiros színei? Mindenütt barnaingesek és acélsisak-egyenruhák látni az utcákon és ami a legfeljebb,

kevesebb az igazi rendőr, mint a kisegítő rendőrség, amely természetesen a horogkeresztes rohamcsapatok legjavából kerül ki.

Langyos tavaszi szellő simogatja a kíváncsi járókelők arcát az utcán. *Sehol semmi csoportosulás, tumultuózus jelenetek sincsenek*, legfeljebb az hoz élénkséget az egyhangyan induló választásba, hogy a *filmesek és fényképezésk legiója* időnként megjelenik itt is, ott is, főleg azokban a helyeken, ahol a kormány tagjai és más hírességek adják le szavazatukat. *Hindenburg* birodalmi elnök, mint mindig, most is a Kanonier-strassei szavazóhelyiségben tett eleget választópolgári kötelességének. *Hindenburg* gonderheltnék, járdának látszik. Pontban 9 óra körül Meisner államtitkár kíséretében. A várakozó tömeg lelkes éljenzéssel fogadta, ilyen kiáltások hangzottak:

»Isten segítse, birodalmi elnök úr!»

Az elnök egy pillanatra megállt és az ovációra hangos szóval válaszolt: *»Köszönöm! Jó reggelt! Azután belép a szavazóhelyiségbe, ahol természetesen a választási bizottság állva, mely meghajlással fogadja. Egyenlőhár pere és Hindenburg távozik. Nemsokára Neurath báró külügyminiszter adta le ugyanitt szavazatát, majd Papen alkanclerár érkezik a felelőségek.*

Hitler, aki a keletporoszországi nagy tüntetés után Königsbergben töltötte az éjszakát, ott szavazott le,

mielőtt visszaindult; azután repülőgépre ült és délután fél 2-kor érkezett a fővárosba. *Hugenberg*, a fekete-fehér-vörös szövetség egyik vezető dallemi villája közelében szavazott. *Göring* Charlottenburgban, *Frick* belügyminiszter az Excelsior-szálló közelében, a Stresemannstrassen adta le szavazatát. Különösen feltűnt, hogy a szavazóhelyiségek előtt a szocialdemokraták nem éltek azzal a jogukkal, hogy rüpecduldákat osztogattak volna.

a kommunisták pedig úgy viselkedtek, — mintha nem is léteznének.

Dermeft csend, — halottak, sebesültek

Vasárnapon virradó éjszaka mindössze 18 embert állított elő a rendőrség, 13

vasárnap délelőtt politikai természetű bűncselekmények miatt senkit sem tartóztattak le Berlinben.

Az első komoly rendezavarás híre Boroszából érkezett. Délután Brigittental külvárosban kommunisták lövöldözni kezdtek egy négytagú rendőrjárdára a házak tetőjéről és ablakából, a rendőrök viszonzták a tüzelést és

a tűzharcban egy rendőrtiszt meghalt, ketten súlyosan megsebesültek.

A rendőrség erre lezárta azt az utcát, ahol a véres esemény lejátszódott és több mint száz embert letartóztatott. *Offenbachban is véres összeütközésekre került a weimari Reichsbanner hívei és a nemzeti szocialisták között. A birodalmi zászlóegységek egyik tagját agyonlőtték, másik súlyosan megsebesült. Lipcsében ugyancsak kisebb*

Az ellenzéki propaganda kímálása melyen ráéjtette bélyegét a választások menetére. A polgári pártok közül a centrum, a bajor néppárt és a többi jelentéktelen pártokca ugyancsak csendesen viselkedett. Az egész választás külsőleg úgy festett, mint a horogkeresztesek és a császárpártiak minden eddigit felülmúló hatalmas és impozáns népvonulása. Ez a választás

nem politikai mérközésnek látszott, mert egész Berlinben éltek a máskor szenvédeyes politikai viták.

Melegen tüzött a nap és a kávéházak terraszai tele voltak békes polgárokkal, akik elolvasták a lapokat, tudomásulvették, hogy a kormány betöltötte *»Die Welt am Montage* című hétfői újságot egy hónapra és *»Der Aufsteige* című folyóiratot három hónapra, azután nyugodtan szüresültek a délelőtti, vagy az ebédutáni mokaikjukt.

Braun volt porosz miniszterelnök nem szökött meg

Az egyetlen kérdés, amiről szó esett, Braun porosz miniszterelnök hirtelen elutazása volt. Braun hosszú kormányzása alatt, szinte mondhatni pártkülönbség nélkül bizonyos népszerűségre tett szert józanságával, tisztességével és elfogulatlanságával. A jobboldali lapok azt írták róla, hogy

hamis útlevelel szökött meg.

a baloldali lapok — már t. i. azok, amelyek még megjelenhetnek — svájci táviratokat közöltek, amelyek szerint halálosan beteg feleségének meglátogatására érkezett Arosába. A kormány felhatalos azzal gyanúsította Braunt, aki a lipcsei birodalmi törvényszék üléte következtében jog szerint még mindig porosz miniszterelnök, hogy a kormánya által elszámolatlanul elköltött milliók indokolták tették hirtelen távozását. Ezzel szemben vasárnap olyan jelentések láttak a kormány lapjaiban is napvilágot, hogy

Braun miniszterelnök szabályszerű, saját nevére kiállított útlevelel, automobilon lépte át a határt

Friedrichshafen és Romashorn között. Az autónak is szabályszerű triptiqueje volt és a hátrérendőség, miután ellenkező utasítást nem kapott Berlinből, minden akadály nélkül becsatlotta át svájci területre Poroszország volt miniszterelnökét.

összeütközések történtek; az eredmény két sebesülés. Különböző a rendőrség egyik gépkocsijára több lövést adtak le, de szerencsére senkit nem értek a golyók. A rendőrök nyolc főt és négy nőt azonnal letartóztattak.

A Darmstadt mellett lövöldözés támadt, amelynek során egy nemzeti szocialista és egy kommunistá életveszélyesen megsebesült. Worms mellett a kommunisták befészkeltek magukat a város régi várfalának egyik tornyába, ahonnan tüzet adtak le a nemzeti szocialisták járőrükre. Négy hitlerista súlyosan megsebesült; kilenc kommunistát letartóztattak. A kasseli kerületben ugyancsak lövöldözés támadt, a rendőrség beavatkozott és

egy horogkeresztes segédrendőrt haslövés ért.

De e véres eseményektől eltérítve, általában azt lehet mondani, hogy a választás az elmúlt évek során sohasem folyt le ilyen nyugodtan és megrendítőtások nélkül, mint ezen a vasárnapon. Csend volt a Birodalomban, a dermeft néma csend...

„Deutschland, Deutschland über alles!”

Berlinben csupán egyetlen nagy tüntetés zajlott le vasárnap: az acélsisakosok felvonulása, amelyhez különbözők voltak az egyenruhás acélsisakosok hátsóit a birodalom minden részéből. Délután 4 órakor indult meg a menet a charlottenburgi sugárút irányából, zeneszóval vonultak fel a

csukaszürke oszlopok, élükön a porosz királyi csatád hercegeivel.

A Linden-sétányon óriási tömeg állott sorfalat, *»Hoch, hoch! Heil, heil! felkiáltásokkal, kalap- és kendőtengetéssel fogadva az acélsisakosok felvonulását. A porosz belügyminisztérium erkélyéről Göring belügyminiszter nézte végig a menetet. Az ünnepség a Lustgartenben folyt le, ahol von Lewelzow, Berlin rendőrfőnöke üdvözölte Dusterberget, az acélsisakosok vezetőjét. Seldte és Papen felhatkor jelentek meg s ekkor már*

30.000 acélsisakos töltötte be a Lustgarten örülési térségeit.

Dusterberg a szóközi emelvényre lépve felolvasta *Hindenburg elnöknek az acélsisakosokhoz intézett levelét. Az elnök elnézett kér, hogy személyesen nem jelenhet meg és hálátelt szívvel fogadja az acélsisak hűségfogadalmát. — Sikertült létrehozniuk a nemzeti összefogást — mondotta beszéde további folyamán Dusterberg — és*

bármilyen is lesz a választás eredménye, Németország élén nemzeti kormány marad.

Seldte munkaügyi miniszter rövid beszédben harára buzdította az Acélsisak minden katondját és ezután a *»Deutschland, Deutschland über alles!«* hangjai mellett szinte megremegett a föld, amikor 30.000 acélsisakos felsorakozott, hogy megkezdje elvonulását a Lustgartenből.

11-ig a kormány a szavazatok 50.6 százalékát kapta meg

Pontban 7 órakor mindenütt lezárta a szavazást és a birodalmi belügyminisztériumban *Wagemann* kormánytanácsosnak, a választások legtöbb vezetőjének irányítása mellett megkezdődött a szavazatok összeszámolása. 7 óra 20 perckor már negyedmillió szavazatot futott be és a *Hitler-kormány ekkor állott a legjobban. A nemzeti szocialistákra leadott szavazatok száma 115.000 volt. Hugenberg, Papen és Seldte pártjai, a fekete-fehér-vörös párt-szövetség 34.500 szavazatot kapott. Ezzel szemben a szocialisták csak 26.500, a kommunisták pedig 15.500 szavazattal rendelkeztek.*

Hitlernek ekkor 66 százalékos többsége volt.

De amint a szavazatok számlálása előrehaladt, ez a többség olvadni kezdett. 8 óra előtt néhány perccel már csak 57 százalék volt, 8 óra után 53 százalék és háromnegyed 9-kor a szavazatok felére esett vissza. Ekkor a nem porosz választókerületek szavazatainak összeszámolása folyt és ez okozta

Hitler többségének gyorsított összcsumgorodását.

9 óra 20 perckor a többség már csupán 49.7 százalék volt, 9 óra 45 perckor 49.9 százalék, azután némi javulás következett be. A 10 óras eredmény 51.7 százalék a Hitler-kormány javára. 10 óra 25 perckor ismét leolvad a többség 50.3 százalékra. A lapok kiadóhivatalai előtt

óriási tömeg figyel a tíz perccenket, negyedóránként változó eredményeket

és nincs olyan lakás, nincs olyan kávéház Berlinben, ahol ne szólna a rádió. *Háromnegyed 11-kor már több mint 22 millió szavazatot számláltak össze és ezek a következőképpen oszoltak meg: nemzeti szocialisták 43.5 százalék, szocialdemokraták 17.9 százalék, kommunisták 12%, centrum 9.8%, fekete-fehér-vörös párt-szövetség 7.1%, bajor néppárt 5.4%, a többi szavazat a kisebb pártok között oszlik meg. Eszerint*

11-ig a Hitler-kormány a szavazatok 50.6%-át kapta meg.

Hitler vagy Hugenberg?

Az emberek várnak, figyelnek... Ebben a késő éjszakai órában a német választót, a német polgárt, aki még tudatosan, a harsogó jelszavak által meg nem tévesztett lételett, kissé ijedten s szorongva tekint a jövőbe, nem a kérdés foglalkoztatja, vajon Hitlerék megsemmisítik-e a kommunistá képviselőik mandátumát, hogy így biztosítsák abszolút többségüket s túlságosan a regényes kép sem izgatja, amely a posidami helyorségi templom ridet, fehér falai között, a régi, tépett, vértől ázott lobogók árnyékában lejátszódik fog. A kérdés, amely a boltosok és kis-

— Folytatás a 4-ik oldalon. —

Arjegyzékek és körlevelek szétküldésére szóló „STATISZTIKAI KIMUTATÁS”

megjelent — 1933 ápr — mely 26 oldalon 1000 szakma — kb 1.000.000 ismétléseketlenti mentes — címeinek számszerű ndatát tartalmazza. Nagyiparosok és a kereskedelem részére dímentesen küld meg, melynek megújuló propagandájához feltétlenül szüksége lehet.

Grünwald Címpropaganda Iroda, Budapest V., Arany János uca 10. szám — Telefon: 20-5-0

Kertes úri lakást

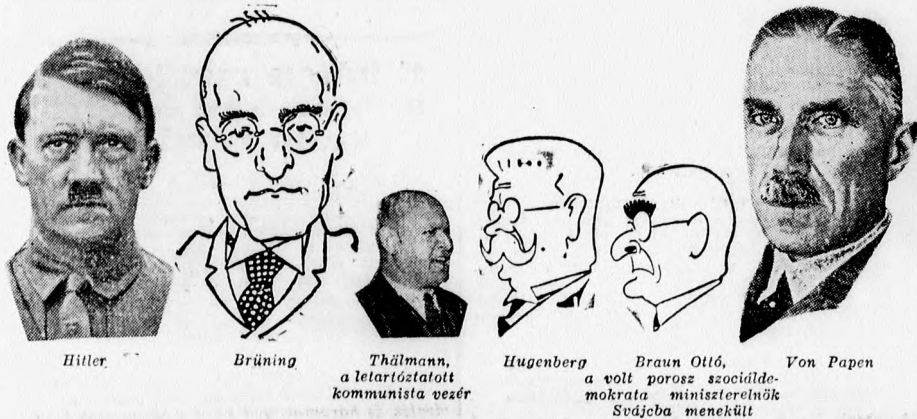
központi fűtéssel, 4 szoba hallal, modern komforttal

keresek május 1-re

„Kertes és modern” jellege miatt A REGGEL kiadóhivatalába címezendők. Ugyonkók kizárva

A nemzeti szocialisták lovas rohamesapatát üjjongó tömeg üdvözlí a brandenburgi kapunál

Hitler Brüning Thülmann, a letartóztatott kommunista vezér Hugenberg Braun Ottó, a volt porosz szociáldemokrata miniszterelnök Svájcba menekült Von Papen

Nagyságos asszonyom!
Önnek nemsokára születésnapja lesz!

Mielőtt az ünnepi előkészületeket megtenné, okvetlenül kérjen ingyenes mutatóvanszámot a **MAGYAR URIASSZONYOK LAPJÁ-ból**. Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 37. SZ.**

Van der Lubbe-t,

a parlamenti palotát felgyújtó holland kommunista halálra ítélik

Kattognak a repülőgépek, zúgnak a harangok, száguldanak az autók a történelmi választás berlini hangosfilmjén

Berlin, március 5.

(A Reggel kiküldött munkatársának telefon-jelentése.) Berlin két nappal a választás előtt: minden lehetséges és minden lehetetlen. Minden szabad és minden meg van tiltva. Ha az ember még a várva várt vasárnap estéjén is megkérdezi bárkit, mi lesz, ha Hitler nem kap többséget, csak vállvonogatás a válasz. Mindenki tudta és tudja ma Berlinben, hogy a »történelmi jelentőségű« választás tulajdonképpen vajmi kevés fontossággal bír: Hitler többséggel, vagy többség nélkül, tüzzel-vassal keresztül akarja vinni terveit.

Hitler beszél: a tribünök szinte összeroskadnak. A külföldiek számára fenntartott helyeken hitetlen mosollyal várják. Erezni, hogy szeretnék lesajnálni ezt a »mázolóságéból« lett hírességet. Bejön. Atacsony, majd nem törekeny alakjával, sötét, teuton-német fajjelétét meghazudatólójával, mely az első szavak után homlokába csapzik. Es elkezd beszélni. Néhány pillanat múlva senki sem képes többé gondolkozni, senki sem mérlegeli, hogy ez a nagynémet vezér nem is német és még ma is osztrák dialektussal beszél; minden jelenlevő szuggeztiojának bűvkörébe

kerül és amikor elhangzott az utolsó szó, mindenki a világ legtermészetesebb tényének tartja, hogy egy hét emberből álló csoportoskából fejlődött Németország teljhatalmú párta — csak mert ez az ember hitt benne!

Brüning beszél: mintha egy finom arcú teológiai professzor lépett volna az emelvényre. Minden szava mélységes nemeségről tesz tanúságot. Tökéletes szónok, szelíd és gúnyos, szarkasztikus és lelkes, de nincs benne a fiatalság feltétlen magávalragadása, mely független kortól és évektől. Ha az ember körülnéz a 25.000 főnyi hallgatóságon, csupa érett, nyugodt, leszűrdött vallásosságot lát az arconok visszatükröződni. Tudatos szolgáltnépszerűség, egy magas cél érdekében, de nem a kényszerítő, sokszor veszedelmes, de mindent lángbaborító szikrát.

A beszéd után Hitler a repülőterre száguld, ahol »marschberetit« várja a repülőgép, melyen Hamburg, Stuttgart, Koburg vagy más német városokba repül. Erdemes felfigyelni: repül! Brüning pedig beleül kis kéthengeres autójába és előírt sebességgel maga hajt el a sorfalat álló tömeg előtt. A hátsó ülésen gyönyörű orgonadigák fekszenek, melyek az emelvényen várak. Mindenki tudja, hogy a volt kancellár ezeket a virágokat mindig a kápolna oltárára küldi, ahol minden reggel misét hallgat.

Minden nap uccai felvonulások, fáklyásmenetek. A választás előestéjén a város uccáin kísérteties festőséggel imbolygott hosszú sor fáklya. Közben Reinhardt színházába a »Grosses Welttheater« előadására minden jegy elkelt és a nézők az uccán lezajló események iránt szinte érthetetlen érzékeltenséggel gyönyörködtek, mint nyujtja ki a művész élbájáért merevségével rendezett »Haláltánc« öleli karjait a »Gazdag«, a »Király« és a »Szépség« után. Kint a Kurfürstendammon közben továbbéikkáztak a piros, kék és zöld fány.

reklámok, minden étterem zsúfolásig megtelt és az autók hosszú sorban haladtak. Rengeteg Rolls-Royce-kocsit látni az uccán, igen sokszor azok előtt a hivatalos épületek előtt is, amelyek kapujánál horogkeresztes őrség áll. A mezelen »neue Sachlichkeit«... Modern házakon napokkal a választás előtt sok ablakon már kint lengett a horogkeresztes vörös zászló: a legmagabb »ma« itt összetalálkozott a »ma« fogalmának legkérdhetlenebb ellenségeivel.

Minden órában képtelennél képtelenebb hírek kelnek szárnyra: tegnap még arról beszéltek, hogy Hindenburg elnököt a Döbering kastélyba viszik, nem tudni, hogy azért-e, mert biztonságba akarják helyezni, vagy inkább azért, hogy őszhajú bölcsesége ne tudja megakadályozni a szenvedélyek szinte áhitzott kilengését. Holnapra pedig már várják a Marsch auf Berlin-t, mely való-

A szürketaxi
 vezetősége értesíti a közönséget, hogy a mai naptól kezdődőleg a telefonon történt autótaxi rendeléseknél

szabad zászlóval
 tehát díjmentesen küldi állomáshelyről a rendelőhöz kocsijait.

Telefon: 44-4-44

RADIUS
 METRO FILMPRODUKTION

Metropolis
 Göttinger
 Haus

GRAND HOTEL

Leszögezzük,
 hogy a GRANDHOTELT a nagy siker miatt prolongálni kellett és a zsúfolt esti előadások miatt ajánlatos a 1/2 és 1/4 órai előadást látogatni.

színiépítési ép oly kevéssé fog bekövetkezni, mint ahogy a szombat estei kilitásba helyezést vérekedések és bombarobbanások is elmaradtak.

Az ucasarkon egymás mellett áll két gyerek, mindkettő perselyrel a kezében. A horogkeresztes karszallagú fiú megrázza perselyét és lelkesen barsojja:

— Adjátok, hogy a négyéves terv Németországot újra nagyvá tegye!

Mire a másik, aki Brüning centrumpártjának gyűjt, rögtön rádupláz:

— Ha ebbe a perselybe adtok, nem kell erre négy évig várnotok!

A választás reggelén megkondultak a harangok és kitarlón, szünni nem akarón zúgtak. Az ember nem tudta, mi rezeg igaztában az idegekben: ez a harangzúgás-e, vagy a repülőgépek katógása, amelyek állandón a város fölött keringtek. Minden kattog, zúg és száguld. A Tiergarten-

negyed esendes előkelőségében hihetetlennek érezni a rohanó autókat, amelyek roskadásig meg vannak rakva a horogkeresztes srendőr-különményekkel, vagy a feketeuniformis S. S.-tagokkal, a Hitler-párt pretoriánus különítményeivel, tulajdonképpeni elitjével.

A választás vasárnapján: az első tavaszi nap Berlinben. Az emberek polgári békeséggel ültek ki a kávéházak elé felállított asztalokhoz. Mindenütt szólnak a hangszórók, sőt a bárokban is egész éjjel közvetítik a választási eredményeket. Hogy mi lesz holnap, senki sem tudja. Teljesen nyílt kérdés: a választások után Pápen fekete-fehér-piros zászlós követői, kik főleg a nemesség köréből kerülnek ki, vagy a Hugenberget támogató nagyipar továbbra is hajlandó-e együtt-haladni a nemzeti szocialistákkal, kik gazdasági tervükről nem nyilatkoznak? A holnap még mindig bizonytalan... Ma csak az biztos, hogy katógnak a repülőgépek és zúgnak a harangok...

Báró Doblhoff Lily.

Németország sorsdöntő vasárnapja

— Folytatás a 2-ik oldalról. —

iparosok, bankigazgatók és szellemi munkások szeméből sugárzik, így szól:

Mi következik most? Mire készül a német katolicizmus, a német szakszervezetekben szervezett munkásság millió tömege?

Mi forrong a Ruhrvidéken, a rajnamenti iparvrosokban s főleg és mindenekelőtt mi történik Bajorországban? Ez azonban csak a kérdések első csoportja. A további kérdések rohamosan tolnak az emberek ajkára:

Ki kerekedik felül? Hitler vagy Hugenberg? S ami még fontosabb: Hitler vagy Göring?

A szomorú német földön, emberek milliói éheznek és fáznak, a munkanélküliek beláthatatlan tömege népsíti be az ipari vidékeket, s a kivitel csökken, az élelmiszerek drágák, a megélhetés még a rendszeren kereső embernek is nehéz. Ki tartja fel a tömegek nyomását, ki marad felül Hugenberg, aki a nagytőke, vagy Göring, aki az éhező tömegek szavát képviseli?

Nagy erők dolgoznak a Hohenzollern restauráción

Nem inog-e máris a birodalom egysége, nem vetül-e fel a német égboltra a nagy szakadás fekete árnyéka? A bajor ellenállás a hitleri politikai

és a horogke ztes módszerek ellen egyre növekszik, a bajor-porosz ellentét sohasem volt élesebb, mint ma s egész rideg és ijeszítő voltában ki fog robbanni, míhelt a császári restauráció kérdése napirendre kerül. S hogy napirendre kerüljön, arról gondoskodnak azok a még ma is rettenetesen befolyásos és szervezett erők, amelyek

nem hajlandók túrni, hogy a hitleri fák az égig nőjjenek.

A Hohenzollern restauráció kérdésében igen mely ellentét van a kabinet két szárnya között. Hitler és hívei a restaurációt minél későbbre kívánják halasztani, addigra, amikor a nemzeti szocializmus olyan mély gyökeret vert a birodalomban, olyan tökéletesen kiépítette szervezetét, hogy a császári udvart és a Hohenzollernek százados seregét, a porosz nemességet és bürokráciát másodrendű, alárendelt szerepre szoríthatja.

Hugenberg, Pápen és a Reichswehr pedig minél előbb, a közös tetőpontján szeretnék császári urukat a potsdami palotában installálni.

Bajorország a rejtélyes pontja ennek a kombinációnak, a bajor nép, a bajor értelmiség irtózik a Wilhelmus kornak visszaterésétől s a háttérben titkosan francia könnyedséggel mozgó kezek szövik a szálakat, amelyek

a katolikus nemetség, a rokon jellemű és szellemű bajorokat és osztrákokat igyekeznek új dőlénmet államba fűzni...

Amerika az örvény szélén

A Reggel tudósítása a tengerentúli társadalmi és pénzügyi válságról

Newyork, február végén.

(A Reggel tudósítójától.) Az amerikai válság nem gazdasági és nem pénzügyi válság, hanem társadalmi válság, amelyet csak pénzügyi és gazdasági eszközökkel lehetetlen megoldani. Amerika a számok országa, számok viládjának meg éles fényvel, ami ma odadt történik:

A Federal Reserve Bank utolsó jelentése szerint egy héten 113 millió aranyat veszített.

A bankjegyforgalom az utolsó héten 732 millió dollárral növekedett. A tőbblet a múlt évi forgalomhoz képest 1137 millió s a bankjegyforgalom 6270 millió dollár körül mozog, ami

az eddig elért legnagyobb bankjegy-tömeg

és másfélmilliárdal haladja meg a normális bankjegyszükségletet. Másfélmilliárd bankjegy van elrejtve, eldugva, elnyitottak ki az emberek, megriadt betevők a forgalomból. Az amerikai államkincstár rendkívüli nehézségekkel küzd, mert a normális deficietion kívül ebben az évben 113 milliárd állami tartozás jár le, ezek közül március első felében félmilliárd dollár. Miből felezi, mikor a bankjegyforgalom már veszedelmesen fel van vizezve? A Reconstruction Finance Corporation hárommilliárdnyi alaptőkéjét már kilyegette, minden szabad tőkéje százmillió dollár, mivel

a kihelyezett nagy kölcsönöket a megrendült vállalatok nem tudják visszafizetni.

Ez a mentőintézet, amelyhez Hoover anyai reményi fűzött, kudarcot vallott, mert mint kiderült, nagy tőkét igen egyszerűen helyezte ki Owen

Young esikágói bankja, bár nem volt több, mint 95 millió betéteje, 90 millió hitelt kapott. Egyetlen vasúttársaság 17 millió dollárral csökkentette a Reconstr. Corp. pénzkészleteit. Az államoknak több mint felében moratórium van, ahol még szabad a bankjegyforgalom, onnan

mint vérző seben át szívárognak ki Amerika egymillióárdot meghaladó szabad aranykészlete.

A mezőgazdasági ingatlanvagyron értéke 50 milliárdról 25 milliárdra csökkent. A farmerek fele reménytelenül el van adósodva. A farmeradósságok összege kilencmilliárd dollár, ennek a fele teljesen behajthatatlan.

Árveréseket a farmerek ellen életveszélyes foganatosítani.

Amerikai iparvállalatok egész sora köllözök-dik át Kanadába. A kanadai dollár 12 százalékos értékcsökkenése miatt Amerika gabonakivitel veszedelmesen csökkent. Az amerikai és kanadai búzákivétel 1931 első felében úgy aránylott egymáshoz mint 88:78, 1932 második felében Kanada 140, az Egyesült Államok csak 24 millió bushel búzát exportáltak.

A látható házakészletek Amerikában agasztó tömegekre növekedtek, több mint 350 millió bushelt tesznek ki.

Mi lesz a jövő évi termésről? A városi ingatlanok értéke is rohamosan csökkent, mert

az elmúlt évben egy milliárd dollár értékű házat árvereztek el.

Amerika nyugati államaiban városok százaiban már nem a dollár, hanem a pótpénz, a helyi bankjegy, a script van forgalomban, ezzel bizonyítják le különbözően Nyugaton a forgalmat, mint ötven évvel ezelőtt, az első telepek korában. Mindennél veszedelmesebb azonban a deflációzás láza, amely néhány nap óta egyre szélesebb körben terjed Amerikában. Mi más az infláció, mint a lemondás, a meghátrálás, a vereség bevallása, az ellenőrzhetetlen, vad és garázda erők felszabadítása.

Ma már inflációt követelnek a farmerek, a hivatalnokok, a bájba jutott bankárok, s olyan komoly újság, mint a Chicago Tribune is óvatosan, de érthetően az infláció mellett emeli fel szavát.

Közben Párizsban nem jegyzik a dollárt, Anglia dollárt vásárol ugyan, hogy a font ugrásszerű emelkedését megakadályozza, de a dollár-letételeket nyomban aranyra változtatja. S a háttérben a komor veszedelem, a füstfellegek, amelyek rombadozt kinal városok fölött gomolyognak, a japán imperializmus előretörése Amerika keleti piacain, s a csendes tengeri háború kísérlete, amely egyre komorabban vetül fel az amerikai égre...

E héten megjelenik a tatarozási hitelről szóló rendelet

(A Reggel tudósítójától.) A pénzügyminisztériumban most készül a tatarozási hitelről szóló rendelet, amely közzétét biztosít mindazoknak a háztulajdonosoknak, akik bizonyos határidőn belül tatarozási munkálatokat végezhetnek. Hasonló akélot az elmúlt években már lebonyolítottak, most azonban arról van szó, hogy

a tatarozási hitel — éppen a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel — az addigleknél kedvezőbb feltételek mellett folyósítsák.

Kezdetben úgy tervezték, hogy a tatarozási rendelet kibocsátása előtt letárgyalattják a 23-as bizottsággal is, de erre most már nem kerül a sor, a pénzügyminiszter egy régebbi felkutatalmazás alapján fogja a rendeletet még e héten életbe léptetni.

A Magyar Úszó Szövetség elnöksége, tisztikara és versenyzőinek egyeteme megrendülten jelenti, hogy ügyvezető elnöke, számos magyar világsiker megteremtője

Komjádi Béla

m. kir. kormánytanácsos, törvényhatósági bizottsági tag, hírlapíró, író, főhadnagy, a III. o. magyar érdemkereszt, a katonai érdemérem, a nyugati vitézségi érem és a koronás magyar érdemérem tulajdonosa

e hó 6-én reggel 8 órakor, 41 éves korában hirtelen elhunyt.

Temetés e hó 7-én (kedden) délután 10 órákor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben, a részere adományozott díszsírhelyen.

A hennünket süjtő pótlóhatatlan veszteség fölött érzelt fájdalomunk csak az az elhatározás enyhült, hogy minden öröknél azon leszünk, hogy megboldogult bajtársunk munkáját az ő szellemében folytassuk a magyar ifjúság érdekében, a magyar testnevelés eredményességének szolgálatában.

Nemes önzetlensége, pártatlan latoréja, végtelen erő birtó jóság a magyar sportemberek nagy táborának példaképeül szolgáljon!

Az Európai Aru- és Poggyszabiztosító Részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága mély fájdalommal jelenti, hogy társaságunk alapítója, érdemekben gazdag alelnök-vezérigazgatója és a külföldi Európai Aru- és Poggyszabiztosító Részvénytársaságok konzernjének irányítója

cserkuti Engel Miksa ör

életének 76. évében ezévi március hó 3-án Rómában báletet áldozta a let.

Társaságunk és Europa huszonkét államában kezdeményezésére alapított test-ér-intézeteink alkotómesterüket és bizkóságüket grászolják a megboldogultban. Nagy szívóssággal párosult acélos akaraterű, céltudatos, nagyvonalú koncepció és lovaság gondolkodás jellemezte egyéniségét. Élete utolsó 25 évének egész munkacerejét intézményünk fejlesztésének szentelte és ugyan-égen cél szolgálatában hivatása teljesítése közben ragadta el létrünkől a végzet.

A budapesti gyászszertartás után a pécsi családi sírholtban helyezük örök nyugalomra.

Áldott emléke hála szívünkben örökké él! fog!

Budapest, 1933 március 4.

Komjádi Béla, a magyar úszósport vezére vasárnap reggel újabb agyvérzést kapott és néhány perc múlva meghalt

A világbajnok vízipólócsapat zokogva állja körül Komi bácsi halálos ágyát

„Egész életét a sportnak, az ifjúságnak és hazájának áldozta” — mondja A Reggel-nek ifj. Horthy Miklós, az Úszószövetség elnöke

(A Reggel tudóstíjótól.) Vasárnap reggel percek alatt futott szét az egész pesti sporttársadalomban a megdöbbentő hír, hogy

háromnegyed nyolckor meghalt Komjádi Béla

•Komi bácsi utolsó fényképe

Komjádi Béla többször is megseccsült, szíve már ekkor elvesztette rugalmasságát és ellenállóerejét, de a fiatal sportember, akinek egész élete, egyetlen szenvedélye és szerelme mindig a sport volt és aki sportrajongásának tisztviselői karrierjét is feladta, mindig gondosan tiltakozta, hogy valami baja van. Néhány évvel ezelőtt a Császárfürdőben egy válogatott vízipólómérkőzésen elcsúszott, lábát törte és azóta bicegett: de hogy ezen a kis külső defektusán kívül már hosszú idő óta halálos betegséget hord magában, csak orvosai és egy-két legközelebbi hozzátartozója tudták. Komjádi vényomása az utolsó időkben kétszázegyre emelkedett, aortája a normálisnak háromszorosa dagadt és orvosai négy szemközti nem egyszer komolyan figyelmeztették, hogy ha életmódját meg nem változtatja, két-három éven belül szervezete felőrölik. Komi bácsi

nem hallgatott az orvosokra,

hanem tréfás nyersséggel utasította vissza tanácsait: „Mindnyájan marhák vagytok!” — mondotta nekik és tovább folytatta éjszakázásait legjobb barátainak, újságíróknak, művészeknek és sportembereknek a társaságában. Pedig Komi bácsi, aki saját egészsége kedvéért az élet legkisebb örömeiről sem volt hajlandó lemondani, híres volt arról, hogy

a legszigorúbb magyar sportvezér,

aki kérelhetetlen tud lenni, amikor a „fiuk» kondíciójának megőrzéséről van szó. A losangelesi olimpián a magyar vízipólócsapat tagjainak mindegyikét már este nyolckor szobájukban kellett lenniük és jai volt annak, aki Komi bácsi külön engedélye nélkül a városba csak be merete tenni a lábát. A fiuk rajongva szerették és vakon engedelmességek neki, mert tudták, hogy

Komjádi Béla életének egyetlen becsvágya a magyar úszósport diadala.

Minden mérkőzésen izgatottan, majdnem üneledten futott fel-ála a medence szélén, lekendézett és veszekedett, sohasem volt megelégedve azzal, amit a vízipólócsapat tagjai elértek. Amikor Los-Angelesben a magyar csapat diadalmas revansot vitt amsterdami győztes ellenfele, a németeken és az egész magyar olimpiai kolónia

örömmámorban úszott, Komjádinak első dolga volt, hogy három játékos, aki nem a kedve szerint viselkedett, háromnapos szobafogságra ítelt.

— „Majd akkor örüljétek, ha tietek lesz a világbajnokság!” — mondotta és elsietteit az ünneplő csapatból.

Az örökké szörtőlődő Komi bácsit egyszer látták érzékenyültni: Amsterdamban, amikor a német vízipólók megverték a magyar csapatot,

elbújt a tribún egyik sarkába és hangosan zokogott, mint egy gyerek.

Ettől a pillanattól kezdve életének álma és tartalma volt: visszaszerzeni a magyar vízipólócsapat első helyét a világ vízipólósportjában. Ezért harcolt itthon éjjel és nappal a fedett uszodáért, amelyben az új magyar úszónemzedék akarta felvenni és amely az ő pihenését nem ismerő türelmetlen szervezőerejének köszönhette megépülését. Az olimpiai előkészületek lázas napjaiban csak nagyon kevesen tudták, hogy ebben a lobogó tengerementumú egyéniségben állandó titkos halálfelemlő bujkál. Mindig társaságot kerestett, nem mert egyedülmaradni és sohasem engedte meg, hogy becsúzák annak a helyiségnek az ajtaját, ahol tartózkodott. Los-Angelesben egyszer legszűkebb baráti körben kifakadt:

— En már nem viszem sokáig, óriási vérnyomásom van,

ezt az olimpiát még befejezem, aztán visszavonulok és soha többé nem foglalkozom sporttal. Tönkreteszli, felőrli ez az izgalom minden erőmet...

A losangelesi győzelem után szó is volt arról, hogy Komjádi visszavonul a magyar vízipóló-sport éléről, de ezt az elhatározását sohasem tudta végrehajtani.

— Ha visszavonulok, abba is belehalok: mindegy, hogy így vagy így halok-e meg! — mondotta egyszer és folytatta az évek óta egyforma hajszát.

Életének legderültebb pillanatai azok voltak, amelyeket édesanyjával töltött. Komjádi agylegény volt, 74 éves anyjával lakott együtt a Zichy Jenő utcában.

Az öreg hölgyet két évvel ezelőtt agyvérzés érte

és azóta magával tehetetlenül feküdt és szólni sem tudott. Komjádi Béla minden nap órákosszát anyja betegágya mellett ült, mesélt neki és tréfálkozott vele és boldog volt, ha anyja almosolyodott, amikor ő belépett a szobába. Szombaton későn este Komjádi, mint mindig, utolsó pillanataig ott maradt a vízipólócsapat tréningjén. A tréning után idegesen rohant be egyik legkedvebb barátjának, Homonnai II.-nek a titkári szobájába; valami apróság felbosszantotta, leült egy székre és piros arccal, szó nélkül nézett maga elé. Egy pere múlva halkán

felhőrdült és lefordult a székről.

A mentők a szobiacsai Mandler-sanatóriumba vitték és már útközben megpróbálkoztak, hogy eszméletre térítsék, de sikertelenül. A sanatóriumban injekciókat alkalmaztak, ezután még az éjszakai órákban sürgős konziliumot hívtak össze betegágya mellé. Bodánszky, Nádor, Gosztonyi, Mandler főorvosok vettek részt a konziliumon, amelynek már lesújtó volt az eredménye: az orvosok egyöntetűen megállapították, hogy

Komjádi felépüléséhez nincs remény.

Fivére és sógora egész éjjel az ágya mellett maradtak és a sanatóriumban virrasztott Sándor Géza, az Úszószövetség irodavezetője is, aki szinte pereről-perere vette fel a telefont, hogy felvilágosításokat adjon Komjádi állapotáról. Reggel hét óra után újabb konziliumot tartottak a betegszobában és az orvosok tanácskozása még tartott, amikor Komjádi Béla hörögni kezdett, area elköltött:

újabb agyvérzést kapott, amely pillanatok alatt megölte.

Nagyságos Asszonyom!

Meghívjuk Önt tavaszi szöveteink megtekintésére. Először van alkalomunk, hogy szezon elején Önnek dús választékunkat bemutassuk.

Szövet a tavaszi divat, ezért rendezzük olcsó szövetvásárunkat. Tájékoztatósul néhány megbízható és rendkívül jutányos tiszta gyapjuszövet árát közöljük.

Ruhaszövet, délutáni ruhákra, tiszta gyapjú, jó minőség, cca 80 cm széles..... 2.80

Női ruhakelme, legújabb kivitelben, omlós, tiszta gyapjúminőség, új színárnyalatokban, 94 cm széles... 2.58

Tavaszi köpeny- és kosztümkelme, 140 cm széles, tiszta gyapjú..... 3.98

TEMPO
TEXTIL ÁRUHÁZ
VII, Rákóczi út 38

Nyomban értesítették az Úszószövetséget és ifj. Horthy Miklós, a Szövetség elnöke már reggel nyolc órakor, néhány perccel halála után, megjelent Komjádi halottágyánál. Szinte együtt érkezett vele Homonnai Tivadár képviselő, az Úszószövetség diszelnöke, akit a reggeli órákban sorra követtek az Úszószövetség vezetői és a vízipólócsapat tagjai. A sanatórium elsőemeletű 20-as szobájának ágyán szederjés arccal, összeszorított szájjal feküdt szegény Komi bácsi:

a világbajnok vízipólók zokogva, kezűket tördelve fordultak el drága vezéréktől...

Még vasárnap délelőtt elnöki tanácsulást tartottak az Úszószövetségben, amely kimondotta, hogy Komjádi Bétát a maga halottjának tekintik. Az ülésen határozták el, hogy a temetésen, amely kedden délután félnyolc órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben, őt vagy hat beszélő fog elhangzani: az Úszószövetség nevében ifj. Horthy Miklós és Homonnai Tivadár, a vízipólók közül Homonnai Márton fogja Komjádi Bétát búcsúztatni. A Szabadelvű Párt nevében, melynek Komjádi fővárosi törvényhatósági bizottsági tagja volt, Rassy Károly vagy Bródy Ernő fog búcsúztatást mondani. Az elnöki tanácsülés után A Reggel felkereste

ifj. Horthy Miklós, a Magyar Úszószövetség elnökét,

aki érzékenyülve emlékezett meg Komjádi haláláról:

— Nem tudom, nem akarom hinni, hogy Komjádi Béla már nincs az élek sorában... Szombat délelőtt voltam utoljára együtt vele... Albrecht főherceget kerestük fel és megkértük a fenséges urat, hogy vállalja el az augusztus 15-én megtartandó Magyarországi-Európa közti vízipólómérkőzés fővédnökségét. A főherceg el is vállalta a védnökséget és a legjobb kedvben távozunk tőle. Azzal váltam el tegnap szegény Komjáditól, hogy hétfőn délután négy órakor újra találkozzunk a további teendők megbeszélésére. A váratlan csapás úgy érint, mintha közeli hozzátartozóm halt volna meg.

Komjádi egész életét a sportnak, az ifjúságnak és hazájának áldozta, ami pénze volt, mindig szétosztotta a szegény sportemberek között.

Régen tudtuk, hogy nagyon beteg, az utóbbi időben gyakran panaszkodott szédülésről és fejfájásról, de sohasem hittük, hogy ilyen hamar és ilyen tragikusan fog árván itthagyni bennünket...

A békeball

PYRAM CIPÓPASZTA

ismét kapható.

Hahó! szerdán

CSÓK SZÜRET

René Clair új filmje, amelyben Annabella és Pola Illery együtt játszanak!

Roosevelt az aranyalap feladásáról tanácskozik Amerika pénzfejdelmeivel

Washington, március 5.
(A Reggel tudósítójának távirati jelentése.)
(A Reggel tudósítójának távirata.)
Roosevelt elnök vasárnap délután rendkívüli konferenciát hívott egybe a bankválság leküzdésének megbeszélésére. A konferencián a vezető bankárok, a Federal Reservebankok igazgatói, a vezető üzletemberek és pénzemberek, valamint az Egyesült Államok összes kormányzói vettek részt. A tanácskozások középpontjában

az aranystandard feladásának kérdése

áll. A konferencia kiterjed a tervezett 50 százalékos letétgaranciára — amelyet a szövetségi kormány vállalna —, az aranyembárgóra, a Federal Reservebankok aranyra váltási kötelezettségének felfüggesztésére s végül az általános bankmoratórium kérdésére is. Beavott körökben az aranyalapról való letérést

szinte elkerülhetetlenül szükségesnek tartják.

A kormány elhatározta, hogy klíringközpont létesítése útján száll szembé a fenyegető pénzügyi összeomlással. A klíringbankok az egész ország legnagyobb és legtekintélyesebb pénzintézetei sorából kerülnek ki. Így klíringbank lesz a Chase National Bank és a National City Bank. A klíringközpont által kibocsátandó

szükségbankjegyeknek ugyanolyan értéke lesz, mint a dollárbankjegyeknek, de nem lehet őket aranyra beváltani.

A képviselőház elnökének közlése szerint az elmúlt héten magánemberek több mint 50 millió dollár értékű aranyat halmoztak fel.

Tokió, március 5.

(A Reuter-ügynökség jelentése.) A vezető japán bankárok sürgősen egybehívták értekezletet elhatározta, hogy az Egyesült Államokban uralkodó helyzet miatt hűfőn szüneteltetik a devizaforgalmat.

Vasárnapra virradó éjszaka megmérgezte magát Teleky Sándor ügyvéd

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapra virradó éjszaka két óra után tért haza felesége és egy ismerős hölgy kíséretében Andrássy út 41. szám alatti lakására Teleky Sándor ügyvéd. Nagyon idegesen viselkedett, ami senkinek sem tűnt fel, mert Teleky anyagi bajok miatt már hosszabb ideje ingerült állapotban volt. Mikor a házmester kinyitotta a kaput, minden áron

vissza akart fordulni,

hogy még kávéháza menjen. Felesége és az ismerős hölgy rábeszélésére azonban mégis felment harmadik emeleti lakásába, ahol meghagyta a szobalánynak, hogy reggel

ne költsek fel, hagyják vasárnap délelőtt

aludni.

Délután két órakor már feltűnő volt, hogy az ügyvéd még egyre alszik és a felesége be is ment a hálószobába, ahol költögetni kezdte az urát. Teleky azonban nem tért magához és az asszony észrevette, hogy

férfjének arca teljesen fölpufatt.

Sikoltozva verte fel a házat, a szomszédok mentőket hívtak, akik megállapították, hogy Teleky

különleges maró mérget vett be.

A Rökus-kórházba szállították, ahol igen súlyos állapotban vették ápolás alá.

Felfüggesztettek egy rendőrkapitányt, mert ügyeleti szolgálatból mulatni ment és három napig nem tért vissza

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a főkapitány

felfüggesztette állását Bodor Jenő rendőrkapitányt.

Bodor abban az időben került Szombathelyről Budapestre, amikor rendszerre vált, hogy csoportosan helyezik át a fővárosba a vidéki rendőrliszteket. Bodor a VII. kerületi kapitányságon teljesített szolgálatot, de néhány nappal ezelőtt a főkapitányság központi ügyeletén volt inspekción. Este 8 órakor megkérte a központi ügyelet vezetőjét: engedje meg, hogy vacsorázni menjen. Az engedélyt megkapta, el is ment és —

nem jött vissza többé!

A kapitány önkényes távozása érthető feltűnést keltett, mert a főkapitányságon ilyen eset még

sem fordult elő. Mindenfelé keresték Bodort, de három napig nem tudták megtalálni. Eleinte büntényre, vagy szerencsétlenségre gondoltak, de a lázasan kutató detektívek hamarosan nyomra bukkantak és megtudták, hogy

Bodor kapitány vidám hangulatban, mulatozva járja napok óta Budapestet.

Végre megtalálták, mire Ferenczy főkapitány felfüggesztette állását és megindította ellene a fegyelmi vizsgálatot.

Pesti kis notesz

☞ = =

I.

Marlene, a berlin-hollywoodi sex-appeal csillagot bizonyára mindenki látta már valamelyik nagy külföldi lap fotografiáján, aminet széles flamell férfinardában sétál a széles losangelesi Hollywood boulevardon. »Marlene be akarja vezetni a férfidivatot — írják ezzel kapcsolatban néhány hét óta az amerikai lapok, főleg viccesen, főleg komolyan. A dolog azonban egyáltalán nem olyan vicces, mert a múlt héten

Orvosilag megállapított tény, hogy a rendszeresen adagolt

BINATURIN

kúra — a használati utasítás pontos betartása mellett —

megszünteti

a krónikus székrekedést.

már dicsapott a láng Párisra is, ahol két hölgy b6 ucsai férfiruhában jelent meg egy áruházban, szombat este óta pedig Pestnek sincs semmi oka a szűgynekzárere: a Vizsgátnáknak egyik fiatal színésznője rendes nadrdgos férfiszmokingban nézte végig egy páholyból az egyik operettszínház előadását. A férfiak, akik olyan könnyen szokták rávágni minden újbáb női divat-öbletre, hogy hóbert, ezáltal semmieserre sem fogják elhamarkodni a dolgot. A feleségnek ugyanígy meglesz majd cenzúrá a szomkngja és a frakkja, mint a férfiak, nem kell majd minden szezonban új ostályiruhát rendelni, sőt ha spórolni akarnak, akkor esetleg közösen is csinálthatnak majd ruhadarabokat. (Egy hang az úrból: plinc, ha a férj 90 kiló, a nő meg 45, ami manapság egyáltalán nem megy ritkaságszámba! — Ez viszont igaz!)

2.

A párbajt, amelyet néhány nappal később névtelenül tudomásra hoztak a rendőrségnek is, sokan magas helyiárok lefizése mellett is szívesen végignézték volna, mert általános vélemény szerint téren került két ilyen egymáshozilló fiatalember össze vívóteremben, mint az ifjú báró és ellenfele, az ifjú bankigazgató. A két pesti ifjúember egy osztrák téli sporthelyen akaszkodott össze egymással a névjegyváltásig (mert névjegyét is váltották szemtanúk állítása szerint, noha ismerték egymást Pestről) azért, mert az ifjú bankigazgató valamilyen megjegyzést tett az ifjú báró sportdresszére...

3.

Péchy Erzsébet híres balaton-bélatelepi villája gazdát cserélt. Az utóbbi hónapokban betegeskedő Elemér-prinda igen olesón, 14.000 pengőrt Preszty Elemér pestmegyei főispánnak adta el villáját.

4.

Pestnek van egy pár igazán szép mulatóhelye, amelyek nagy áldozatokkal színpadi revűket mutatnak be, persze, belépődíj nélkül. Egy idő óta ezeken a mulatóhelyeken azt vették észre, hogy egész esomó vendügek nézi végig a műsort egy pikkoló mellett, ezek másor után is kitűnően érzik magukat, táncolnak, szórakoznak anélkül, hogy egy konyt állt fogyasztottak volna, hajnal felé pedig a legnőbellebb spiccel távoznak a helységeiből. Vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy a pesti pénztelenség öletes bajnokai amerikai mintára kis ügy- és fémkulcsokban haldúto vagy belső széküben magukkal hozták minden egyes esztben a hangulathoz szükséges alkoholemennyiséget s az est folyamán találtak red módot, hogy azt észrevétlenül el is fogyaszhassák. Hiába, Pest a zsenik városa...

5.

Idé tartozik, hogy Evelyn Dove, a mulatt prima-donna, vendégszerelése végetvetett nem távozik el Pestről, hanem itt marad és — mivel úgy sines elég — afrikai stílusú hárt nyit s'uganda néven. A portástól a zenekarig mindenki ráger lesz benne. Más nem is hiányzik itt, különben úgy élünk, mint Marci Hevesen...

6.

Pest azért világáros és semmi ekát sem látom annak, hogy fel ne fedezzem ehelyütt egy hivatalos hirdetésmánynek azt a részét, amely egy közismert pesti hölgynek — akinek kedvenc olvasmánya a »Warrenné mestersége« — vagyontalansági esküjéről szolgál értesítéssel. Szóval... világáros vagyunk ugyan, de úgyis, mint világárosnak, igen igen rosszul mehet nekünk.

☞

Reiterné (Wekerle uca 21.) bemutatójára meghívta a »Nemes« divattudósítót is: a szebbnél-szebb modellek különleges izzése és fiatalos bájja ismét bizonyítja, hogy Budapestnek ez az előkelő cége a legelső párizsi szalonokkal is felvesszi a versenyt. A bemutató igazán látványosság volt.

7.

A Newyork-bár új revüje, a »Grand Hotel = Newyork-bár« (persziflázse a nagy Grand Hotel-filmnek) kitűnően sikerült. Atalkították a szép piros bársonnyal bélelt kis helyiségeket a a renek kis garda, amely Tarjánnal, mint szatárral, konferansziával és rendezővel az élén oly pompás színfoltja az elegáns éjszakai Pestnek, ezáltal is a lelket teszi ki, hogy egy kellemes órát szerezzen azoknak, akik a pesti esprít ily friss és közvetlen tárlalásában örömpiket lelnek. A mindenkori új Newyork-revüt chic megnézni, annyira bizonyos.

☞

Uj pesti divat: főkenceni a Metropole sörözőjében. Az intim kis helyiségben estéknént Humayer zongorázik.

☞

Bécsbe utazók figyelembe: A bécsi Operával szemben amerikai stílusban rendezkedett be a jólismert Hartmann-restauránt. Háromféle helyiségben, a grill-roomban, nagy étteremben és pincéjében kitűnő konyhát nyújt elsőrangú kiszolgálással mérsékelt árak mellett. Publikum: tout Vienna...

(e.z.)

Ha piros címkés állami védjeggyel lát tokaji bort

nyugodtan hazaviheti, nem érheti csalódás!

Ezek a borok megbízhatóak és tökéletesek

Meglehetően olcsó árak, kilenc különféle minőségben

Forgalomba hozza a

Tokajhegyaljai Bortermelők Pincészövetkezete

állami ellenőrzés alatt

Budapesti vezérfélsége: IV., Váci uca 56. Telefon: 84-5-46

Jégtörő csákánnyal sujtotta fejbe és marcangolta össze betegtársát a Ferenc József-kórházban az őrjöngő kereskedősegéd

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapra virradó hajnalon, 3 óra tájban a Ferenc József-kórház sebészeti kórtermében fekvő Beck Árpád úgynök észrevette, hogy a felhómályos teremben

izgatottan fel és alá járkál egyik beteg.

Nadányi Pál kereskedősegéd. Az öreg Beck február 7-e óta csaknem mozdulatlanul fekszik, mert a lába eltört, a 24 esztendő Nadányit pedig február 12-én vitték be a kórházba, mert fölvetta az ereit. Beck odaszólt az izgatott fiatalembernek, megkérdezte, miért járkál fel és alá éjle idején? Nadányi egykedvűen, inkább csak mintha magával beszélne, lökött oda néhány szót az öreg embernek:

— Borzasztó élet... Igy, ilyen alacsony sorban: kereskedősegéd!

Es felkacagott nyersen, keserűen, vadul: — Kereskedősegéd! En... akinek az apja tanár és

olyan intelligens vagyok...

Az öreg Beck bólintott egyet és lassan-lassan, talán Nadányi folytonos druzsolása következtében, félálomba merült. Nadányi máskor is panaszkodott már neki, ezek a kifakadásai napirenden voltak. Oda-oda ment a betegkehez, leült az ágyuk szélére és elmesélte a családi tragédiát, amely fölülta különváltan élő szüleinek életét és az övét is. Az öreg Beck 5 óra tájban már aludt és aludtak körülötte a többi betegek is, elcsendesedett a szoba. Az alvó öreg úgynök egyszerre fölriadt, éles fájdalomt érezte.

borzasztó ütés rázta meg a koponyáját.

Nem látott semmit, de önkénytelen mozdulattal a feje és az arca fölé emelte a kezét, hogy védekezze.

Egyik ütés a másik után érte, valami tompa, nehéz tárggyal sujtottak le rá és

a 61 éves fűrészlábú ember nem tudott menekülni támadója elől,

mert gipszbe kötött lába miatt mozdulni sem bír. Csak elfőtte a fejét és keservesen jajgatott:

— Jaj, jaj!... Segítsé!... Ne bántson...

A betegek fölriadtak és rémülten látták, hogy Nadányi Pál, — aki nyilvánvalóan a félreeső hely felé vezető kis hátsó ajtón lépett be, amelynek háttal van elhelyezve Beck Árpád ágya —

örjöngve üti a tehetetlen öreg ember fejét a kezében lévő jégtörő csákánnyal.

Hátulról támadt rá az alvó öregre, a feje fölött állt meg és onnan zúdította rá a retentő csapásokat. A kórtermek sejtelmes zöld felhómályában csak nehezen törtek magukhoz az álmukból fölriadó betegek. Egyik-másik azt hitte, hogy rémes álma van, dermedten nézték a jelenetet. Három megoperált beteg azonban — Schwabenberg Márton, Gyula Károly és Kux István — pillanatok alatt átlátták a helyzetet, leugrottak ágyukról, a terem vége felé rohantak és a vadul hadakozó,

üvöltő, artikulátlán hangokat bugyborékoló

Nadányi Pálra vetették magukat. Már akkor vér borította a sikoltozó és kétségbeesetten segítségért kiáltzó Beck Árpád fejét, karját, kezét. Nadányi állati hangokat hallatott, örjöngve kaszabolta maga körül és

a három beteg élete veszélyeztetésével viaskodott az életerős fiatalemberrel,

akinek az erejét az örjöngöz még jobban fokozta. A többi betegek is magukhoz tértek az első pillanatok dermetségéből és segítségért kiáltoztak. Nadányi vad üvöltése, Beck jajgatása, a három bátor beteg lábdobogása és a kórterem többi lakójának kusza, össze-vissza kiáltozása rémültes hajnali zenebonává növekedett, fölverve és be-

Tisztelettel közöljük nb. vevőközönségünkkel, hogy dús választékú ruha-, kabát- és egyéb divatcikkeink mellé

a színes ruhákat és kabátokat is bevezettük,

melyeket a legnagyobb készséggel — vételkényszer nélkül — mutatunk be nb. vevőinknek

Horváth és Halász
Budapest, IV, Váci ucca 26

töltve a kórház szendergő épületét. Apolók, hiányosan öltözött orvosok, más termek fölriasztott betegek rontottak be a kórterembe és végre nagy-nehezen megfékeztek,

összekötözték az örjöngőt,

aki még akkor is csikorgatta a fogát, üvöltött, míg a szeme vérből forgott. Az orvosok és ápolók egy része őt esdősítette, másik részük ellenben hozzálátott, hogy az öreg Beck súlyos sebeit bekötözték. Szerenésje volt az áldozatnak, hogy Nadányi a hatalmas jégtörő csákány tompa végével ültette fejbe, a további ütések pedig már a kezze fejét és a karját marcangolták össze, a fejét pedig nem érték. Nadányi még egy darabig a nyelvet öltöztette és rikácsolt, aztán lassanként lecsöndesedett és megkönnyebbült. Mikor 6 órákor elmondták neki az orvosok és ápolók, hogy mit eslekedett,

nem emlékezett semmire,

meg volt döbbenve és különösen azt nem értette, hogy miért bántotta ő éppen az öreg Becket, aki-vel olyan jóban volt? Egy darabig komoran nézett maga elé, aztán így szólt:

— A csákánnyal bizonyára azért kertettem, hogy magammal végezzek...

Reggel fél 7-kor megérkeztek a mentők és bevitték Nadányi Pált a főkapitányságra, ahol a rendőrorvos köz- és ünveszélys éültnek nyilvánította. 8 órákor már

az angyalföldi tébolydában

volt. Délután 2 órákor megjelent a kórteremben Nadányi édszanyja, aki szemiről sem tudott és a fiát kereste. Röviden elmondta neki, mi történt és hová vitték a fiát. Idegrohamot kapott, aztán

zokogva burult rá a súlyosan összekaszabolt Beck Árpádra.

— Bocsásdson meg... az Istenre kérem, bocsásdson meg...

Es térdrevetette magát az öreg ember felesége előtt:

— Szerenésitlen vagyok... boldogtalan fiú...

tizenhatéves kora óta egy aggodalomban élünk,

olyan egzaltált volt mindig...

Az öreg Beck még alig tud beszélni. Fejét csaknem teljesen beborítja a kötés, balszeme alatt óriási tapasz van, amely alatt látszik a kék-bíbor-örös véraláfutás. Mindkét karja és keze teljesen kötésben van. Fátyolos hangon, akadozva, félajultan mond néhány szót:

— Szédülök... álomban voltam... nem is tudtam kicsoda? De hogy éppen Nadányi!... Órá nem gondoltam volna... jaj, szédülök!...

Vasárnap estig

a rendőrség még nem jelent meg a Ferenc József-kórházban

és nem kezdte meg a vizsgálatot, amely hivatva van tisztázni a véres hajnal részleteit. Különösen pedig azt a körülményt: hogyan jutott a sebészeti osztály egyik betegre — akit ügyilkossági kísérlet miatt szállítottak oda, — a kórházi konyha jégvágó csákányához vasárnapra virradó hajnalban, 5 órákor.

a fillér hatalma!

Olesó Mi számolunk minden fillérrel! Kövesse példánkat!

rövidárúk

1 zsebkendő, vagy 50 varróró, vagy 2 pár paszom, kézelógomb, vagy 1 pár izlap, vagy 3 tot. fehérneműszám, vagy 2 óraszalag, vagy 1 botos zsinór, vagy 1 gyűző, vagy 1 stoppolófa, vagy 1 nyakkendőzszorító, vagy 2 harisnyatartó csat, vagy 1 m klóplicsipke, vagy 2 ruhacsat stb.	10f
5 m köpérszalag, vagy 1 m szőnyegszegő, vagy 10 ms. sujtás, vagy 1 m antikbortni, vagy 1 pár kézelógomb, vagy 4 tot. cernagomb, vagy 1 db. harisnyakötőgumi, vagy 1 pár ingujjtartó, vagy 2 nadrágtartópótrész, vagy 1 levél gyöngyhárgomb, vagy 1 zsebkendő, vagy 1 m klóplicsipke stb.	16f
5 m batliszszalag, vagy 3 m gumipertill, vagy 4 pár cipőfűző, vagy 1 m párnazsinór, vagy 1 ruhaakasztó, vagy 1 kalapfa, vagy 1 cerna:225 m, vagy 1 alszszál:1000 yard, vagy 1 m tenor, vagy 1 db. todrosgumi, vagy 1 pár izlap, vagy 1 m bútorbortni, vagy 1 pár kézelógomb, vagy 1 hajháló, vagy 1 m klóplicsipke stb.	24f
10 stoppoló, vagy 9 gépvarróronal, vagy 52 paplan-gomb, vagy 12 paplanrózsa, vagy 7 m függőzsinór, vagy 50 m lace, vagy 1 órnazsinór, vagy 3 pár gomblyukas vállpánt, vagy 1 hajlekítő, vagy 1 ruhacsat, vagy 10 m Danubia, vagy 1 falszszál:1000 yard, vagy 1 vég klóplipiko, v. 1 zsebkendő, v. 1 közfili stb.	36f

MARADÉKOK ÁRUSÍTÁSA
AZ L. EMELETEN
Ullstein-szabásmintákat

Corvin
ÁRUHÁZ BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

**Anny Ondra -
lefőzte Voronoffot!**

Aki megnézi e héten BABY című filmjét, visszanyeri régi aranyos kedélyét!

Részegsége juttatta rendőrkézre a tizenkét éve körözött gyilkost

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton éjszaka terevárosi kocsmákban duhajkodott *Schestyén János* mészárossegéd, majd *biciklire* ült és részegen rohant végig

a hatodik kerület forgalmas utcáin. Végre beleszaladt egy rendőr karjaiba és a főkapitányságra került. Ilyenkor meg szokták nézni, hogy a bekísért ember ellen *nincs-e véletlenül körözés*, mert már ismételten megtörtént, hogy így került véletlenül rendőrkézre egy-egy régóta keresett

gonosztevő. A delektívek rövid kutatás után nem kis meglepetéssel fedezték fel, hogy *egy Schestyén János nevű 35 éves mészárossegédet 1921. óta — tehát 12 éve —*

keres a szolnoki ügyészség gyilkosság miatt!

Mivel a körözés adatai és a személyleírás teljesen ráillettek a részeg biciklistára, *Schestyén Jánost* letartóztatták és ma, hétfőn át fogják adni a szolnoki ügyészségnek.

biztosítanak a már bekebelezett jelzőlogóhitelekkel szemben is, mások szerint azonban a kivánság teljesítése az általános magánjogi elv felforgatása lenne és követelményekkel járna a hitelet egész vonalán. Nem tartják kizártnak, hogy az eheti tanácskozáskor

kompromisszumos eredményre, annak kimondására fognak vezetni, hogy az új zöldhitelekre nem vonatkoznak a moratóriumos intézkedések.

E megoldás szószólói azt hangoztatják, hogy a teljesen eladósodott birtokok egyébként sem számíthatnak hitelre, végeredményben tehát ez a kérdést szoros összefüggésbe kellene hozni a gazdasági rendszerek súlyos problémáival. E probléma megoldásának előkészítése érdekében több kormánypartii képviselő hangoztatja már

az adóssággal túlterhelt földbirtokok likvidálásának szükségességét

és azt sürgetik, hogy ezekre a birtokokra nézve hozzák be a kényszerfelszámolást, ami megkönnyítene a többi gazdaságok rendezését. Azoknak a gazdáknak akik megfelelő támogatás nélkül hozzá sem foghatnak földjük megműveléséhez, *semmi szóra sem szabad a zöldhitelaktakból kimaradniok és a döntés sürgősségére való tekintettel Imrédy pénzügyminiszter még e héten befeteli tanácskozásait, a zöldhitelről szóló rendelet tervezetét megfigyelően átdolgozza legközelebb szombaton délelőtt újból a 33-as bizottság elé terjeszti.*

Imrédy pénzügyminiszter szombaton terjeszti az új zöldhitelrendeletet a 33-as bizottság elé

(A Reggel tudósítójától.) A zöldhitelről szóló rendelettervezetet szombaton egyelőre levették a 33-as bizottság napirendjéről és

Imrédy pénzügyminiszter e héten sorozatos tanácskozásokat tart a zöldhitel körül fennálló ellentétek áthidalására.

A mezőgazdasági érdekeltségek azt sürgetik, hogy az új zöldhiteleknek rangsorbeli elsőbbséget

KÜLFÖLDI ISKOLÁK, NEVELŐINTÉZETEK, PENZIÓK, ÜDÜLŐHELYEK

Prospektusok és felvilágosítások A REGGEL kiadóhivatala útján is

Nevelőintézetek, iskolák:

Németország

Hofheim i. Taunus (Frankfurt a. M. mellett.) **Georgis gyógygyógyászati intézet.** Elismert kiváló vezetés. Legjobb eredmények nehezen tanuló pszichotikus, ideges és rosszul fejlett gyermekek részére. Individuális tanítás. Legjobb fekvés. Kifűnő berendezés. Mérsékelt árak. Prospektus

Institut der Englischen Fräulein Krumbach (Bayern) Lyceum. Háztartásban. Nyelvek. Zene. Sport. Családias. Szép fekvés. Olcsó árak. Prospektus.

Zabel-Mackrodt Lyzeum és Leánynevelőtisztvis. Villában. Nyelvek. Zene. Sport. Individuális. Leikismeretes. Mérsékelt árak. Prospektus.

Institut der Englischen Fräulein GÜNZBURG (A. D. DOHAU) Lyceum. Nőiskola. Torna és zenetanítói képzés. Háztartási iskola. Nyelvek. Kereskedelmi oktatás. Prospektus.

Forsthaus b. Eczzell Lucius-fiúnevelőintézet Felső realiskola és gimnázium internátussal. Individuális, leikismeretes oktatás. Nyelvek. Zene. Sport. Egészséges fekvés, erdő közvetlen közelében. Családias. Mérsékelt árak. Prospektus.

Mädchen Landerziehungsheim Scherflinhaus BURTENBACH (Augsburg mellett.) (Sudbayern) Alapítva 1895; 500 m. m. a. t. sz. l. 6. oszt. I. o. u. m. háztartási és kertészeti iskola. Modern szabadiskola, lelektani alap. Családias. Nagyszerű fekvés, nagy park. Nyelvek. Zene. Gimnasztika. Sport. Legjobb referenciák. Prospektus.

KERTI OTTHON Ideges, szellemileg gyenge, fizikailag gyenge gyermekek és ifjak részére. Leikismeretes. Individuális nevelés, ellátás. Kertészeti kiképzés, esetleg iskolai is. Sári villa nagy kertben. Prospektus **J. Wagener, Gera, Kaiser-Wilhelmstr. 210**

WÜRZBURG, Burkarderstrasse 26 **Kathol. Jugendheim der Salesianer Don Boscos** Iskoláztatás. Nyelvek. Zene. Sport. Mérsékelt árak. Prospektus.

Hellerau b. Dresden **Seminar für Frauenbildung.** All. elism. gyermekterapeutikai és óvodai szeminárium. Gimnasztika és Iparművelési kiképzés. Internátus. Prospektus

MARKBREIT A. M. Magán real és kereskedelmi iskola Legszébb, egészséges fekvés. Nyelvek. Zene. Sport. Mérsékelt árak. Individuális oktatás. Leikismeretes felügyelet. Prospektus.

Institut der Englischen Fräulein WALLERSTEIN (Bayern) Lyceum. Háztartásban. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.

Aiterhofen (bei Stauching.) Leánynevelő intézet a Franciánéknak vezetésével. Iskoláztatás. Nyelvek. Zene. Mérsékelt árak. Prospektus.

LANDSHUT (Bayern) Neustadtstr. 535 **Institut der Ursulinen** Felsőbb leányiskola. Háztartási- és nőiskola. Mérsékelt árak. Nyelvek. Zene. Prospektus.

Nördlingen (Bayern) **Ev. Háztartásiskola penzionátussal** Nyelvek. Iparművelés. Gimnasztika. Olcsó árak. Diakonissák vezetése alatt

Passau II. Marienstift Donauhof Nevelőintézet leányok részére. Legszébb fekvés. Háztartásban. Iskoláztatás. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus

Marienheide (Rhd.) im Oberbergisches-Land **Marie-Heimsuchung Pensionat.** Háztartási iskola. Nyelvek. Zene. Hegyi egészséges fekvés. Kifűnő berendezés. Nagyon mérsékelt árak. Üdülésre és nyaralásra is alkalmas. Prospektus

Osterhofen (U. Bayern) **Damenstift** Institut der Englischen Fräulein. Lyceum. Háztartási és Ipari oktatás. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.

Odenwaldschule Vezető: **PAUL GENEH** „Landerziehungsheim”, bármely korú fiúk és leányok kiképzésére a legalacsonyabbtól a legmagasabb fokig. Egyéni munkaorganizáció kis csoportokban. Állandó felvétel. **Heppenheim (Bergstrasse)**

Kempton (Bayern) Városi Leánynevelőtisztvis. Egészséges fekvés, villában. Iskoláztatás. Nyelvek. Zene. — Prospektus

Garmisch-Partenkirchen **Institut der a. Schulschwesteren** Legkorszerűbb berendezés. Iskoláztatás. Nyelvek. Zene. Prospektus.

Zangberg (Ob. Bayern) **Pensionat St. Joseph der Salesianerinnen** Legszébb fekvés. Lyceum. Háztartási iskola. Nyelvek. Zene. — Prospektus.

Weilheim (Bayern) **Városi fiúinternátus** Realiskola. Nyelvek. Zene. Sport. Nagyon mérsékelt árak. Prospektus

AMBERG (Oberpf.) **Mädchen Erziehungs Institut der Armen Schulschwesteren v. U. L. F.** Elemi és középiskola. Háztartásban. Nyelvek. Zene. Pensionátus. Mérsékelt árak. Prospektus.

Beuerberg (Bayern) **Institut der Salesianerinnen** Felsőbb leányiskola. Nyelvek. Zene. Előkelő penzionátus. Prospektus

Institut Lyzeum der Englischen Fräulein MINDELHEIM (BAYERN) Egészséges fekvés. Középiskola. Nyelvek. Zene. Háztartásban. Mérsékelt árak. Prospektus.

Fürstenstein (Bay. Wald.) Nevelőintézet ifjak részére az Angol Királyságok vezetésével. Elemi és középiskola. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.

Frankfurt a. M. Goethestrasse 31. F. H. O. Müller részére. Rövidebb és hosszabb kurzusok. Ferti és noi ruházatis és varrás. Művészeti ruhatervezés. Prospektus

MÜNCHEN VEREIN HAUS ELISABETH **Rosenheimstrasse 128.** — Legmoderne berendezés otthon a tanuló női ifjúság számára. Minden kévelim. Kifűnő ellátás. Egészséges csendes szabad fekvés. Meglepően mérsékelt árak

Hamburg, Lübeckertor 17. Wiechulla-iskola tánc és gimnasztika hivatásos kiképzésére. Diploma. Nyáron szabadban oktatás. Prospektus.

München Landwehrstrasse 81. Diákok otthona. Szép szobák. Kifűnő konyha. — Olcsó árak

Mérnökiskola Jímenau-Thüringia Gepezet. Elektrotechnika. Auto-és repülőgépek. Gyár-gyakorlatok oktatására. Művezető-osztály. Reménytelen a repülőtélen.

Elly Hölterhoff Böcking-Stift HONNEF a. Rhein. Háztartási iskola. Nyelvek. Zene. Nagyszerű egészséges fekvés és berendezés. Prospektus!

Nürnberg **Seifensieder mag. Realiskola** (előbb Institut Gombich) Leikismeretes, individuális oktatás. Nyelvek. Kereskedelmi (tananyag). Zene. Sport. Családias internátus. Prospektus

BLANKENBURG-HARZ „EICHKATZEN” Leánynevelőtisztvis. Gyönyörű fekvés, villában Nyelvek. Zene. Háztartásban. Ipari oktatás. Sport. Prospektus.

Nürnberg **Zettnerstrasse 19.** — Evang. leányiskola penzionátussal. Nyelvek. Zene. Prospektus.

Soziale Frauenschule der Inneren Mission, Berlin W. 30., Motzstrasse 11 Kiképzés jöletti intézmények ellátására, u. m.: ápolónői, nevelőnői, gyermekterapeutikai felügyelőnői stb., valamint „Frauenschule” elméleti és gyakorlati kiképzéssel. — Prospektus. — Vezető: Schulenberg Bertha grófnő.

Frauenarbeits und Kochschule Nürnberg, Egydienplatz 29 Nőiskola. Háztartásban. Nyelvek. Zene. Ipari oktatás. Egy-éves kurzusok. Pensionátus. Mérsékelt árak. Prospektus.

KÖLPINGHAUS, HEIDELBERG **Penzió a tanuló ifjúság részére** Kifűnő korszerű berendezés. Képzési fekvés. Nagyon mérsékelt árak. Prospektus

NÜRNBERG **Institut der Englischen Fräulein** **Tafelhofstrasse 3-5** Lyceum. Háztartásban. Nyelvek. Zene. Prospektus

A szellemi tisztesség védelme

Írta: Rajniss Ferenc

»Hol a beszéd korlátos, ott rab a nyelv és csak rabként szól.«

Széchenyi István arófi.

A közélet anyagi tisztességének védelmében, úglátászik forduloponhoz jutottunk. A visszaéléseket és panamákat egymásután leplezik s ezt a nagyjövőjű tisztító munkát az egész társadalom osztatlan rokonszenvre támogatja.

Az anyagi tisztesség biztosítása azonban csak részleges orvossága a beteg közéletnek. Bűnözők, szegénylegények, élősdiek és terroristák nyüzsgönek a nemzeti élet szellemi területén is, akik talán soha életükben nem sértették meg az anyagi tisztesség törvényeit, de korlátosságukkal, céljaikkal és uralmukkal, pótolhatatlan szellemi kincseket oroztak el a nemzetétől.

A tiszta, szabad szellemi élet ellen elkövetett bűnök és merényletek áldozatai az eltaposott, teremtő gondolatok, a félrelökött termékeny tervek, a megrokkant szellemi erő, a megfélemlített közvélemény s bizony nehéz lenne megmondani a mérleg felállításánál, hogy az anyagi panamázás vagy a szellemi

elnyomás okozott-e gyilkosabb lázokat a nemzet legyöngyült szervezetében.

Kétségtelen igazság, hogy a szellemi terror ma európai jelenség. Az egész földrész veszedelmes gyorsasággal halad a szellemi barbarizmus sötét kora felé. A bölcselők két táborra szakadtak. Az egyik rész, a gazdasági válság természetes következményének tartja a szellemi leromlást, a másik csoport szerint a szellemi anarchia zúdította reánk az anyagi nyomorúságot. Ez a modern hitvita valószínűleg eldöntetlen marad, mert a tömegek hitre és kenyérré vágyakoznak mindenütt s csodálatos ösztönösséggel érzik, hogy a régi jelszavak, viták, gondolatok és módszerek kimerültek földjén, az ő számukra már nem lesz aratás.

A régi elméleteknek és az új vágyaknak történelmi összecsapása a mi korunk legnagyobb harca! A régi és az új nem értik meg egymást, mert a szellemi fegyverzet, amellyel egymás ellen küzdenek, elavult, lomtárba való. Rab a nyelv és csak rabként szól, — s amíg a szabad beszéd nem ad új és korszerű értelmet a megfakult fogalmaknak, addig csak a vak gyűlölet, a demagógia, a terror és a szellemi becsstelenség győzhet, — minden oldalon!

Szababhegyi Szanatórium

Subalpin (430 m) diétás gyógyintézet
Már heti 140.— pengőért
fokletes sanatóriumi ellátást nyújt 5-szöri étkezésel, vízkúrával, fűléssel együtt.
A legideálisabb téli üdülőhely

Százados használat után a fogalmak is elfonnyadnak s lehullanak az emberi hit fájáról. Valamikor a szívünk a torunkba dobogott, ha a szabadság, egyenlőség, a haladás vagy a demokrácia nevében beszéltek hozzánk s ma csak szétomló, süket szavaknak halljuk, amelyeknek belső értelmét a rohanó élet régen megváltoztatta. Népkepviselet, szabadelvesség, köztársaság, osztályharc, valamikor lángoló hiteket jelentettek, ma csak füstöt és szálló pernyét árasztanak, mint a lecsavart lámpa. Szabadkereskedelem, önrendelkezési jog, szabad királyválasztás, valamikor százezrek lelkét melegeztették, de az események kimosták belőlük az életet s most üres fekszenek értelmünk határain, mint üres kagylók a nagy vizek partján. A harci jelszavak megmaradtak, de a lényeg változása miatt már kialudt fátylok: csak ütni lehet velük... Meghalt a régi hit, a régi szó, a régi polgár, csak a halottkém még nem adta ki róluk a hivatalos bizonyítványt. Eszméink és fogalmaink pusztulását minden értelmes ember érzi, mindenki tudja, hogy évről-évre új katakombák borulnak a gondolatvilágunkra, — de senki sem akarja kimondani ezt a kegyetlen igazságot.

A mai szellemi vezetőségek görcsösen ragaszkodnak a múlthoz s a holt szavakat jobban tisztelik, mint a holt katonákat. Minél kevesebb a meggyőződés, minél hervadtabb a fogalom, annál dühödtebb a védelem s a szellemi pandurok és esendbízások fejbevernek mindenkit, aki önállóan gondolkodni mer.

A méhek, hangyák és darazsak vak kollektív életének jobb- és baloldali bámulói, kifeszítették a vergődő európai lelket a buta szélsőségek pólusai közé s a közember számára a választást csak Ivar Kreuger rabló kapitalizmusa vagy Stalin kommunista rablása között akarják engedélyezni. Ezek a szellemi terroristák, különböző színekre mázoltak, egyforma fegyverekkel és módszerekkel dolgoznak a korrupció vagy a revolúció érdekében s velük szemben a gondolkodók és a tisztességes polgárok mindig a háttérbe szorulnak, mert nem tudják és nem akarják a szellemi becsstelenség dorongját még önvédelemre sem felhasználni.

A politikai életben a szurony, a bürokrácia, a pártszervezet és a lelki megfélemlítés veszedelmes fegyvereivel folyik az óriási összefüggő kísérlet a szellemi jobbgátság megteremtésére. Önálló gondolatra, bátor kiállásra és lelki becsületességre nincs szükség: egyforma jelvényt és egyforma véleményt szántak mindenkinek!

Az elvi harc szűnőben van. Mindenki érzi, hogy mellékes a szó és a gondolat, mert az igazi mozgató erő a kulisszák mögött él, a párttagságban, atyafiságban, cimboraságokban és cinkosságokban. Felháborodást, lelkesedést, ujjongást és szomorúságot hátulról vezetnek, célt, érveket és indokolást készen adnak s vihart üstökön vernek, mint a hangos filmek felvétele-nél.

A tömegek örülnek a játéknak, mert a feltornyosult problémák elől elmenekülhetnek a vak engedelmeség kaszányastílusához. A szabad szó az érdekek rabságába került. A szabad szellemet a hűbériség felé kényszerítik, de ki tudja megmondani, hogy a kikényszerített engedelmeség milyen földalatti erőket zúdít reánk. Ideje volna már a szellemi tisztesség és szabadság védelmére is összefogni s megindítani egy új irredentát a megszállott lelki területek visszahódítására.

Hideg, kihűlt fogalmak helyett, milliók várják a kor lelkéből születő tiszta beszédet, pogány világunk szellemi keresztvizét.

Tavaszi 1933

Csodálatosan szép az idei tavaszi divat: új színek, új szövés, gyönyörű, lenge, fiatalos anyagok, amelyek a napsütéses tavasz vidám hangulatát rejtik magukban.

Fenyvesnél mindez könnyen és gond nélkül szerezhető be, mert az árak valóban jutányosak, például:

az »Ondamusa« tisztagyapjú ruhakelme métere csak	1.90
az »Afgaline« szövésű divatos ruhakelme métere csak	2.90
az »Angora« legújabb komplé és ruhaanyag métere csak	3.20
a »Ribuldin« szövésű modern ruhakelme métere csak	4.90
Kabát- és kosztűmkelmék egyszínűek és szolid kis mintázzal, métere csak	5.80
Creme de Chine finom lágyasú minőség, métere csak.....	2.90
»Flamisol« a legújabb divatszövésű tavaszi ujdonság, métere csak.....	5.80

Öltönykelmék finom tisztagyapjú kamara minőségek métere csak..... 9.80

Maradékok

még 25% al olcsóbban

A maradékokért fizetett összegek 1/4 részét pénztáraink visszaadják egy vásárlási utalvány formájában.

A kapott vásárlási utalvány ellenében bármely cikket akár azonnal is díjtalanul szolgálok ki.

Mintákat és árjegyzéket kívánásra készséggel küldünk. Maradékokból is küldünk mintákat

Fenyves

Kálvin-tér 7

Ullstein szabásmintaosztályunkon 2000 új tavaszi modell beérkezett.

KIADÓ

Pozsonyi út 4/d
Sziget ucca 38

AZONNALRA IS

2, 3, 4 szobás

összkomfortos, hallos legmodernebb uccal lakások.

HIREK

A pénz az uccán fekszik...

Írta: Lázár Miklós

Nem bolondultam meg. Színjőznan vagyok. Hőmérsékletem normális. Mégis azt mondom: a pénz az uccán fekszik, csak le kell hajolni érte! *Hiszem és vallom, hogy ma Budapestnek és Magyarországának idegenforgalom szempontjából a legszerencsésebb helyzete van egész Európában.*

Miért nem élünk ezzel a talán soha vissza nem térő alkalmalmmal?

Megmondom!

Mert idegenforgalmi berendezkedésünk és propagandánk elbürokratizálódott, berozsdásodott, miniszteriális és fővárosi ügyosztályai pókhálósdottak; az állami és városi idegenforgalmi tanácsok, hivatalok vezetői elvesztették a szívüket, eltévették az akták és a hivatalos formalitások útvesztőjében. A protekció, a felelősségtől való irtózás, a képzelet és rugalmasság hiánya, a megrögzött stílustalanság, a hivalkodó, garasos eszjárás, a malomalatti világszemlélet *holtvágányra* állította a magyar idegenforgalmat, az egyetlen állami vállalkozást, amelyet *aranybányává* lehetett volna és lehet még ma is kifejleszteni.

A nagyoló nem izadjja nagyobb győtrelemmel a gyöngyöt, mint a kormány, a gazdasági világ és a társadalom azokat az ideákat és módszereket, amelyekkel az elmeszesedett forgalom ereit új, piros vérrrel felfrissíthetik. Hosszú idő óta egyetlen egészséges ötlet a Rassayé volt, aki a pénzügyi bizottságban arra kérte Imrédyt, tegye lehetővé, hogy azok a külföldiek, akiknek itt zárolt számlájuk van, követelésükből egy bizonyos összeget az ország területén való tartózkodás alatt felhasználhassanak. Rassay terve azonban csak úgy valósulhat meg, ha a Nyugat és Kelet figyelmét felhívjuk arra, hogy Budapest és Magyarországon *értemes* pénz költeni, ha a modern reklám vonzóerejével, művel és művészi eszközeivel (természetesen megállapított pénzügyi keretek között) *közírtre tudják tenni Európában, miért forogjon inkább hazánkban az idegen, mint Ausztriában, Németországban, Svájcban, a francia vagy az olasz Rivierán.*

Hát miért? Mert 1933 tavaszán a világ *legelősebb* országa vagyunk. Jobbízú és olcsóbb húst, főzelékféléket, édességet, gyümölcsöt és bort, sehol nem találunk fel; a magyar konyha és az idegen ellátása bőségesebb, szívelesebb, gondosabb és egyénibb, mint a nálunknál gazdagabb országokban, ahol a vendégeskedés nagypári üzemmód lett. Amíg Európában nagyobbik felében az élet nyugalma, mint egy gondosan alakított híd a levegőbe repülő milliós idegi ügy reszketnek, mint a békaomb vízvezetékü alkatrészéből, a vagyon- és személybiztonság békebeli álmokképpé lett, *Magyarországon csend, rend, nyugalom van, a budapesti uccákon és a vidéki országutakon nappal, éjjel, hajnalban egykedvűen járhat-kehet akárki, nem vágnak kézi-gránátot a hátába vagy a hasába, nem kerülhet revolveres tüntetők és gumibotok rendőrök közelharcába, nem öred géppuskák katyogására, az autóját nem rekvirálják el elszántképpé, romantikusan felfegyverzett síhederek! Ebben az országban a jónevelés és a tisztesség határai között úgy élhet az idegen, mint egy eszményi szanatóriumban.*

Igenis. *Közírtre kell tenni, hogy a mi hazánk — szanatórium a külföldi számára, aki a saját hazájából menekül, mint egy tébolydából.* Felbecsülhetetlen pszichikai előny ez ma, amelyet ki nem használni otromba hiba, bűnös könnyelműség volna!

A mi kiapadt erőforrásaink végsőkig megfeszített áldozatkészséggel sem elégségesek arra, hogy gátat emeljenek az általános elszegényedés hőmpölygő árnyékának. A tanácsstalanság, reménytelenség, elégtelenség keserű levében vergődik a kereskedelem és az ipar, a város és a falu; vak, aki a gazdasági fegyverletétel politikai és szociális következményeit nem látja, lelke rajta, aki belenyugszik, hogy Budapest Szófiává, Magyarországot pedig primitív balkáni tartományáig rongyolódjék!

A fuldokló társadalom *önfenntartási ösztöne* síkoltja az illetékesek fülébe: *ma az idegenfor-*

galom az utolsó tényleges, nagy sánszunk! Miért nem jászuk meg?

A pénz az uccán van és a koldusok országa nem akar lehajolni érte...

— **Enyhe, esős idő.** A Meteorológia Intézethez érkezett jelentések szerint az *enyhülési hullám* előtörtéte Közép-Európa keleti felét, amivel jelen-tékeny esők jártak együtt. Hazánkban 10–15 Celsius fok fölé emelkedett a hőmérséklet és 3–4 millimétert kitévő esők hullottak. Az eső a hegyekről is lemosa a havat. Budapestben március 5-én délelben a hőmérséklet 16 fok Celsius. Várható időjárás a következő 24 órára: *Enyhe idő, újabb esők.*

— **E hétén kerül a képviselőház elé az 1931–32. évi zárszámadás.** Az 1931–32. évi zárszámadásnak március 1-ig kellett volna a törvényhozás elé kerülnie. Illetékes helyen közölték *A Reggel*-el, hogy mindössze néhány-napos késedelemről van szó, a zárszámadás már a nyomdában van s mielőtt elkészül, a miniszterelnök, az ő továbbításával pedig a törvényhozás elé kerül.

— **Gróf Erdődy Jenő Jánost letartóztatják, ha visszatér Magyarországra.** Néhány hónap előtt *gróf Erdődy Jenő János* több kávéházban és mulatóhelyen adós maradt *pezsős mulatózásainak számlájával.* A főnökök egyideig vártak a pénz-zárré, azután *hitelezési család miatt feljelentették a gróft.* A büntetőjárásbírósg tárgyalást tűzött ki az ügyben, de az idézés nem tudták Erdődynek kézbesíteni, mert *Poszonyba utazott.* A bíróság az ügyvis megbizott indítványára *figyellelapon* állította *rendelte el s erről a rendelkezéséről* közölte a rendőrséget is. A rendelkezés annyit jelent, hogy *Erdődy Jenő János gróft* azonnal letartóztatják, *mielőtt Magyarországra visszatérne és erről a rendőrség tudomást szerezze.*

— **Befelentette öngyilkosságát és eltűnt egy fiatal-ember.** *Burdó Lajos* 24 éves magánhivatalnok három nappal ezelőtt eltűnt nagytétényi lakásáról. Mostoha-anya jelentette be a főkapitányságnak, hogy *búcsúlevelet hagyott hátra,* amelyben azt írja, hogy *öngyilkos lesz.*

— **Milliót érő aranypénzgyűjteményt találtak egy római ház falában.** *Rómából* jelentik *A Reggel*-nek: Az olasz főváros új uccán most került csáknáj alá néhány hirmondónak maradt régi ház. Egyik ilyen öreg épület falából *valóságos aranyeső hullott* a munkások lába alá és a helyszínen megjelent *Ricci* szenátor, ismert műtörténész, megállapította, hogy *rendkívül értékes aranypenz-ekre* akadtak. *Augustus, Nero, Traján* császárok aranypenzei mellett pápai aranyak, sőt Napoleon-pénzek is kerültek elő, továbbá finommetszésű *gemmák és értékes gyűrűk.* *Millió lírát megérő a falban talált kincs.* *Ricci* megállapította, hogy a gyűjtemény 1888-ban került a falba, amikor *Martini* régiségkereskedő lakott a házban.

— **Becsey Antal lett a bádógos ipartestület elnöke.** Vasárnap tisztújító közgyűlést tartott a budapesti Bádógos és Szerelő Ipartestület. A közgyűlésre olyan tömegben vonultak fel az ipartestület tagjai, amilyen még példa nem volt. *Kardos József* jegyző terjesztette elő az évi jelentést, majd elnökké nagy többséggel *Becsey* Antalt, ügyvezető elnökké *Zimmermann* Dezsőt választották, alelnökké *Margittay* Gyulát és *Spitzer* Salmont választották. *Homolyni* Rezső tanácsjegyző szavai után *Becsey* elnök tartott székfoglaló beszédet, majd *Zimmermann* Dezső köszöntö meg a választást.

— **Más helyett sétált ki a főkapitányságról egy zsebtolvaj.** Vasárnapra virradó éjszaka a főkapitányságról *el akartak bocsátani egy fiatal-embert,* akit este *rézesség miatt* vittek be a közös cellába. Az őrizetes helyiség felügyeletével megbízott rendőr a nevé kiáltozta, mire éles, fűrgő hang válaszolt. A rendőr bekísérte a jelentkezőt az őrszobába, ahol a lelkére beszélték, hogy *ezútlán ne igyék olyan sokat* és elbocsátották. Csak örök mulva jöttek rá, hogy az *őrizetes cella egyik pricscés alvó mámoros fiatalember helyett* *Noth Lajos* 34 éves magánhivatalnok *jelentkezett,* akit *zsebtolvajlás gyanúja miatt* vittek be a főkapitányságra. A rendőrök arról nem ismerik az egyes őrizetbe vett embereket és a jelentkezőnek elhitték, hogy *ő az, akit el kell bocsátani.* Még egy kisit dülöngött is, megjárt-szolta a *becsapott embert,* hogy annál valószínűbb legyen minden... És a zsebtolvaj — akit egyébként különböző álnéveken már régen ismer a rendőrség — *kényelmesen kisételt a kapun.* Most városzerte keresik.

— **Dr. Lengyel Ernő: Az író felelőssége és a politikai felelőssége.** *A Cobden Szövetségben* holnap, *kedden este 7-kor* *dr. Lengyel Ernő,* a kitűnő publicista, *»Az író felelőssége és a politikai felelőssége«* címmel előadást tart. Lengyel Ernő előadása iránt, úgy a politikai világban, mint a társadalom minden rétegében nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Bethlen elhunzott Berlinbe.** *Bethlen* István gróf szombaton Inkeről Budapestre érkezett és *este elhunzott Berlinbe,* ahol megkezdte németországi előadásorozatát *Európa gazdasági helyzetéről.*

— **A Dolgozó Asszonyok Lapja** e hó 12-án másoros jelentésműt rendezést felhárít kezdettel az Ujágárdok Egyesületében, Erzsébet körút 49.

— **Ha majd én is rájövök, mit tud az »Igmándi«, Alkalmomatán csak azt forja használni!**

— **Kedden délelőtt tizkor a belvárosi plébánia** elől temetik *Gallina* tanácsnokot. *Sipőcz* polgármester vasárnap délelben megbeszélést folytatott *Liber* alpolgármesterrel és *Salamon Géza* tanácsnokkal, amelyen megállapították a szombaton este elhunyt *Gallina tanácsnok temetésének részleteit.* *Gallina* Frigyes holttették kedden délelőtt a belvárosi főplébániatemplomban ravatalozókkal fel, amelynek a székesfőváros, mint kegyúr részéről *Gallina volt a templombiztos.* Tíz órakor *Bednárz* Róbert plébános ünepléves gyászmisét mond az elhunyt tanácsnok lelkiúdvéért, majd a *koporsót a templom előtti téren katalalkra helyezik* és itt búcsúzik el *Sipőcz* polgármester a főváros halottjától. A gyászszertartás után *Gallina* tanácsnok koporsóját a pestmegyei *Hajós községbe szállítják,* ahol szerdán a *Gallina-család sírboltjában* helyezik végső nyugalomra.

— **József Ferenc kir. herceg az autósokzakra élén.** Az autósokzakra legszélesebb rétegekben hangzózták azt a kívánságot, hogy *autókongresszust* hívjanak össze, amelyen serelemeket akarják a kormány és a törvényhozás elé tárni az autós érdekképviseletek. Valószínű, hogy a kongresszus *április 9-én lesz.* Miután a vállalatok százaról és az autósokzakra foglalkoztatott emberek ezreiről van szó, *József Ferenc kir. herceg* községgel vállalkozott arra, hogy az *autós érdekképviselet egyesítését* célzó mozgalom élére álljon. *Alighanem ő lesz az áprilisi kongresszus elnöke is.*

— **Az Imperial bűnpörében ma lezárul a nyomozás első fejezete.** *Auer György* ügyészségi a elnök ma, hétfőn délelőtt még két MÁV-főtisztviselőt hallgat ki az Imperial Vegyeszeti Rt. ismert csalási ügyében, azután lezárja a nyomozás első fejezetét.

— **Halálözás.** *Dr. Löw* Antalné, született *Fleischer* Róza, vasárnap Budapestben hosszas szenvedés után elhunyt. Kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Kedden délután 2 órakor temetik a rákocseresztúri temető halottasházából. — *Mély részvételt* keltett mindentől *cserkuti Engel* Miksának, az Európai Áru-és Pórgyász-biztosító Rt. vezérigazgatójának halalos aranyeresztelensége. *Engel* Miksa holttette szerdán érkezik haza Rómából Budapestre. Az itteni gyászszertartás után a család eszélt sírbolthoz helyezik örök nyugalomra a római autószeresztelenség áldozatát. — *Özv. a lepi Salomon* Tivadarné, *Forgách* Margit grófnő *Tuzséron* elhunyt.

— **Beteg a román király.** *Bukarestből* jelentik: *Károly* király vasárnap meghülés folytán könnyebben megbetegedett.

— **Tűzoltóztettek külföldi kitüntetésre.** A Lengyel Köztársaság Országos Főtűzoltó Szövetsége a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének tagjai közül *Darvas László* szerencsi főjegyző, vármegyei tüzrendészeti felügyelőnek és *Hirling Gyula* hatvani tüzrendészeti felügyelőnek a *tüzrendészet körül kifejtett érdemeik elismerésül legmagasabb kitüntetését az arany tiszteleti díszmet* adományozta. *Darvas László* és *Hirling Gyula* teljes mértékben részöltek erre a magas elismerésre, mint a magyar tűzoltóság úttörői és önzetlen, lelkes propagálói és tervezői.

— **Bothüntetését sürget a német újság.** *Chemnitzből* jelentik *A Reggel*-nek: *Az Allgemeine Zeitung* vezércikkben követeli, hogy alkalmazzák a felforgató cselekedetek elkövetőivel szemben a *botbüntetést.* »A fegyház és a halál — írja a chemnitz-i újság — *vértanúk dicsőnyével* övezi a fanatikus bűnösöket. A botbüntetés azonban *nerettség teszi őket.* Németország így minden különböző vérontás nélkül megszabadulna a gyilkos banditáktól.«

— **Szerdán pártközli értekezlet dönt Apponyi emlékének törvénybeiktatásáról.** *A Reggel* már a múlt héten megemlékezett arról a tervről, hogy *Apponyi* Albert gróf álló bronzszobrát a parlament képviselőházi frontja előtt elterülő gepyágy közepén állítsák fel. *Szerdán délután pártközli értekezlet foglalkozik ezzel a kérdéssel* és ekkor történik megállapodás *Apponyi* érdemeinek törvénybeiktatása, az erről szóló törvényjavaslat benyújtása és ünnepes parlamenti letárgyalása ügyében is.

— **Motorgázolások.** A kispesti Üllői úton ismeretlen motorkegypárus ütötte el *Adorján* József 14 éves tanult, aki bokatörést és zúzódsokat szenvedett. — A Váci út 34. számú ház előtt egy *Újpest* felé haladó gepkoesi elütötte *Orlik* József 38 éves *közművesegedét.* Sülyosan megsebesült. — *A Tisza Kálmán* teregen gepkoesi ütötte el *Tóth* Józsefné 54 éves asszonyt; sülyosan sebesült meg. — *Margit* 54 éves teherautó ütötte el *Szűntő* Károly 20 éves *lakatossegédét.* Sülyos zúzódsókkal vitték kórházba.

— **A népművelésről is bemutatja a mezőgazdasági kiállítás.** A március 25–27 között rendezendő mezőgazdasági kiállítás a népies iparművészet is a közönség elé kerül. Csipkék, kőszakrak, magyar perzsa szőnyegek, a leggyorsabb háztartási tárgyakig minden szereplő fog ebben az érdekes gyűjteményben. Részvevő a kiállítás az *Allatorvosi Iskola,* a *Debreceeni Gazdasági Akadémia,* a *Kecskeméti Gazdasági Szaktanfolyóközpont,* a *Jászberényi Mezőgazdasági Szakiskola,* a *hapudomány és szaktanfolyóközpont gazdasági iskola* is a mezőgazdasági minden ágat fölölő tanulás anyagjait, amely érdekes látványokat és hasznos útmutatást nyújt a kiállítás látogatóinak.

Egy orvos naplója
írja dr. Szerb László

A pihenés joga

A közgazdaság csillagjósai újabban azon törnek a fejüket, hogy mihez fog majd az ember sok heverő idejével, mikor majd a technokráciás rendszer mellett már odáig jut, hogy *mindenkinek csak napi 2-4 órai munkája akad, a többit elvégzi helyette a gép.* De addig is, míg ez a közgazdasági utópia megvalósul, igyekezzünk a magunk szűk lehetőségeinek keretében jogaihoz jutni a pihenés, üdülés vágyát, mely mint *egy természetes ösztön diktálta törvényt*, ott él mindnyájunk tudatában, vagy tudatalatiságában.

Pihenjünk!

Igens, pihenjünk, üdüljünk, mert nagyon ránkfér. Kétségtelen, hogy *a mai ember teljesen elvesztette pihenési képességét. Ami keservesen meg is látszik — a munkáján.*

Aki agyát, idegeit állandóan megfeszíti, annak idővel az alvós egymagában nem lesz elegendő alkalmatosság arra, hogy testi és szellemi munkaképességét, rugalmasságát fenntartsa. Annál kevésbé, mert vajmi gyakran alvási képessége is lecsorbul.

Már pedig ki az, aki ma csak izmaival, kezével, lábával dolgozik és munka közben megengedheti magának azt a luxust, hogy központi idegrendszere szép csendesen pihen? Elmúltak már azok az idők, mikor a Hans Sachs mesteremberrel nyugodt szemlélődésben és szorgos, de csendes munkában töltötték napjaikat és a Bratwurst-glöckli első szavára siettek ősi söröskancsókhöz, vagy a Szent Katalin-templomába énekpőbára. Hol van már az az idő, mikor a pesti iparos még ráért délelőtti «gáblizni», estefelé pedig az ő megszely bora mellett elpipáztatni.

Manapság a szabónak, meg a suszternek és a többi kézművesnek nem attól fő a feje, hogy miként és hogyan fogja munkáját elvégezni. Ez a gond életének a könnyebbik része. Az aránytalanul nehezebb fele az a *folytonos idegfeszültség, mely egyformán megüli az egész kultúrvilág összes üzemeinek munkáit, a gyárigazgatótól a foltozó vargáig, az aggodalom, a tépelődés, hogy hogyan küzdjön meg a gazdasági krízis okozta gondokkal?*

Az emberi gépezet sem perpetuum mobile. Sőt, nagyon is törékeny, finom szerkezet. Kivált a hajszálrúgóira, az idegekre kell nagyon vigyázni.

Aki dolgozik, ezzel megváltja a pihenéshez való jogát is. De ez nemcsak joga, de kötelessége is. Nemcsak önmagával szemben, mert *nemcsak önmagának él, hanem családijával, kenyéradó gazdájával és az állammal szemben is.*

Akinek szervezete a folytonos megszakítás nélküli munkában elkopik, — pedig ez elkerülhetetlen — annak munkateljesítménye mennyiségileg és főleg minőségileg egyre csökken, *míg végre a gép — sokszor időnek előtte — megáll, szétesik.*

A természet az ő mélyseges bölcsességében úgy rendelkezett, hogy a munkára az álom következzék. A ráncokat elsimító, gondokat felejtető álom, a túlvilági nyugalmanak és a naponta előlegezett kóstolója. *A testi fáradtság, a szellemi kimerülés legmegbízhatóbb gyógyítója, a szervezet nagy regenerátora, nem hiába valija az orvosok nagy többsége az igazságot, hogy amelyik neurastheniás jól tud aludni, az nem komoly beteg.*

De még a mindennapi rendes alvás sem elég ahhoz, hogy az eleségizott idegrendszer kifogástalanul végezhesse munkáját. Hiszen mily gyakran hallhatjuk a panaszt kortársainktól, hogy amikor reggel felébrednek, fáradtabbak, mint amilyenek este voltak, mikor lefeküdtek.

A ma emberének feltétlenül szüksége van üdülésre, abszolút pihenésre. Tizenegy hónapi munka után jogunk van egy hónapi pihenésre. Szüksége van rá testünknek, lelkünknek egyaránt.

De hol, hogyan és főleg miből? Ha egyszer elfogadjuk, mint megdönthetetlen igazságot,

hogy az én tizenkettedik hónapban való pihenésem nemcsak az én javamra szolgál, hanem munkaképességemnek is szüksége van rá, úgy nem tagadhatjuk azt sem, hogy *e pihenésre, üdülésre nemcsak jogom van, de ez kötelességem is, melynek teljesítéséből egyaránt háramlik haszonjogi szervezetem részére, mely a munkát végzi, mint a közület részére, melynek számára munkámat végzem.*

A másik tétel pedig az lesz, hogy ezt *anyagilag* is lehetővé tegyék számomra azért is, hogy a pihenés havában is megkapjam fizetésemet és akkorra tartogassák számomra javadalmazásom rendkívüli pótlékainak (remuneráció, különörázás stb.) kiutalását és a karácsonyi segély nagyon is szükséges nyári ellenlbasát: *az üdülési pótléket.*

Aki pedig a maga gazdája, az ezen pénzügyi műveleteket a maga zsebéből, de a legnagyobb szigorúsággal és önfegyelmel végezze el.

Ne gondolják kérem, hogy ezek naiv elképzelések a mai működés világában. Sőt, éppen ezekben *a szűk esztendőben vagyunk ezen elgondolásra legjobban ráutalva*, mert hisz a bőség éveiben ezen összegeket ha nem is mindig a mellényzsebünkől, de a lájbi zsebéből mindig elő tudtuk szedni.

Azt se higgyék kérem, hogy ilyen ötletek csak egy rajongó orvos agyában születhetnek meg.

Odaát a praktikus *Németországban* már néhány év óta működnek egyesületek, amelyeknek tagjai hétről-hétre egy kisebb összeget, avagy napról napra egy még kisebbet, például egy márkát fizetnek be az intézmény pénztárába s ennek fejében *a 11 hó leteltével egy, a tizenkettedik hóra szóló utalványt kapnak, melynek révén teljes 30 napot tölthetnek a tengeren utazgatva, avagy a hegyek között abszolút kényelemben és teljesen költségmentesen.* De aki csak félmárkát tud naponta leróni, már annak is *jut egy havi teljes penzió* — persze oda- és visszautazással együtt — egy tengerparti vagy hegyvidéki helyen egészen kifogástalan ellátás mellett.

Tudomásom van róla, hogy a szomszéd *Ausztriában* is egyre terjed ez az intézmény. Ismerek olyan bécsi házaspárt, mely ezen a révén már egész Európát, sőt Északafrikát is bejárta.

De van még egy ötletem. Elég közelifkő, hisz sehol sem őrök már a részletletet oly intenzíven, mint nálunk. *Hát miért ne üdülne mi akár részletfizetésre is.* Van ez olyan hasznos befektetés, mint a zongora, gramofon, bál belépő és nyaralások Alsó- és Felsőárbereküldőben.

Nagyon jól el tudom képzelni, hogy *valamilyen utazási vállalat vagy pénzintézet bevezeti azt az üzletágot, mely havonkénti avagy hetenkénti előzetes, esetleg részben utólagos részletfizetések ellenében évenként kiszolgáltatja a nyaralási utalványt*, mely Budapesttől Budapestig ellát bennünket minden jóval. Aki pedig a saját izlése szerint akar ide-oda utaztatni, esetleg több helyen is tartózkodni, annak az ő szíve vágya szerint állítják össze utalványos fizetést. Aki pedig egy hónapig teljesen a maga ura akar lenni, az megkapja *kézpénzben az utiköltséget*, ossza be magának, ahogy neki jól esik. Mellékesen megjegyezve ez az úr fog legrosszabbul járni, de hát hadd próbálja meg egyszer.

Nem akarok a részletletet irányában sem részletlebbe bocsátkozni, csak le akarom szegyezni az ötletet, melyet már a külföld egyes helyein gyakorlatilag is megvalósítottak.

Mindezettel csupán azt akarom vázolni, hogy az üdülés három fogas kérdése közül a legfogasabb: *a miből kérdését* hogyan lehet megoldanunk.

Ha pedig van már miből nyaralnunk, a hol és hogyan nem okoz nekünk fejtörést.

Erre majd megadjuk a választ, mire az akadémia vádik! Majd mire azt látom, hogy a miből problémáját fenti szerény újmutatásaim alapján már szívesek voltak kedvezően elintézni.

Vigyázzon, ha szilvaízt vásárol.

Nézze meg a dobozán vagy ládán a gyár nevét.

Vegyén fehér cukorral főzött márkás szilvaízt, ez az olcsóbb.

A cukrozatlan szedett-vedett árú kisebb ár mellett is drágább.

Amerika hajórajt küld a kínai partokra

London, március 5.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Csang-kaisek tábornok Tienensubben átvette a kínai csapatok főparancsnokságát. Kínai hivatalos jelentések szerint a jehoi fronton kínai és japán részről február 22-től március 4-ig

ötezer embert vesztektek.

Jehol kormányzóját, Tangyulin generálst a haditörvényszék halálra ítélte. Az amerikai kormány elhatározta, hogy 14 hadihajóból álló hajórajt küld a kínai vizekre, Sanghai és Nanking elé.

A Dréhr-ügyben a vádtanács befejezte tanácskozásait

(A Reggel tudósítójától.) Dréhr Imre ügyében a vádtanács szombaton befejezte tanácskozásait. A vádirattal szemben a védelem

1200 oldalon nyújtotta be kifogásait és három hétig tartottak előterjesztései, amelyeket Gál Jenő ismertetett. Auer György ügyész részletesen válaszolt a kifogásokra. A *végző Jogán Dréhr* is felszólalt. *Öttrubay Dezso*, a vádtanács elnöke a hetekig húzódo tárgyalások befejezése után közölte, hogy

a vádtanács tanácskozása 8-10 napot vesz most még igénybe

és azután tűznek majd ki határnapot a vádtanács döntésének kihirdetésére.

Kommunista tüntetést rendeztek Kopenhágában a német követség ellen

Kopenhága, március 5.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután 5 óra tájban több ezer kommunista tüntetőcsoport akart a német követség elé vonulni, hogy Hitler ellen tüntessen. A tüntetőknél a követség közelében erős rendőri készültség állta útját, mely a kommunista csoportot megállította. A kommunisták ezután az Internacionálé énekelve a belvárosba vonultak. A követség felé vezető utcákat a rendőrség lezárta.

SZERELMESKEDÉS

ZERELMESKEDÉS

ILYEN FILM CSAK EGY VAN EGY ÉVBEN!

PARÁDÉS FILM! PARÁDÉS SZEREP-OSZTAS

MAGDA SCHNEIDER
OLGA CSEHOVA és
LUISE ULLRICH

SZERELMESKEDÉS

A NÉMET TITOK

Népek között máskéval, idővel észreveszi az ember, hogy minden nép „exotikus”. Amíg nem látam közelről idegen fajtaikat, azt hittem, csak a kínaiak exotikusak vagy az indiánok. Később észrevettem, hogy a svájciak is merőben exotikusak. A svédok is, a franciák is. A legvégén megtudtam, hogy mi magyarok is exotikusak vagyunk, a legnagyobb mértékben. „Exotikus” alatt azt a feloldhatatlan, nehezen, vagy alig megnevezhető idegenséget értem, ami a svájci svájcivá, a magyart magyarrá teszi. Ez nemcsak a nyelv, a milió, az ételek, a klíma. Ezentúl valami. Egyik barátom most járt először Londonban, s megkérdeztem, hogyan hatottak rá az angolok? Azt felelte: „Olyan furcsák”. A meghatározás elragadt. En is ezt észleltem, éppen ilyen kurtán és ilyen bölcsen, mikor először ismerkedtem meg angolokkal. Furcsák... nemcsak, mert angolul beszélnek, s más az erkölcsük, más a marháhus íze náluk, más az irodalmuk, a humoruk és a szenevelődésük, hanem furcsák, mert van bennük valamilyen angolság, ami feloldhatatlan, ami ők. Amit megérzel minden angolon, akkor is, ha maskarába öltözik, ki sem nyitja a száját, mégis árad belőle. Van valamilyen angol titok, ahogy van bolgár és van norvég titok is. Ez együgyűen hangzik így elmondva, de bizonyos relatív bátorsággal mondom el, mert tudom, hogy van és így van.

Mi a német titok? Nem tudom, s ezért izgat, időnként odamegyek, leskelődöm közöttük. Itt van ez a hatalmas németiség Európa közepén, hatvanmillió emberrel, modellje egy birodalomnak, tökéletes vágóhidakkal, egyetemekkel, múzeumokkal, telefonhálózzal, irodalommal és zenével, mintaszörny történelemmel, klinikákkal és atomrombolással, bölcselőkkel és költőkkel. Sehhol nem járnak olyan pontosan a vonatok. Ok adták a világnak Goethe-t. Vérükből való volt s közöttük élt és gondolkodott Kant. Ok adták a legnagyobb zenét, a fenségeset és háboruzongatót, ahol már nincs tovább, Bachot és Beethovent. Lakásaik higiénikusak, városaik tágasak, szellősek, ők a legjobb katonák, legjobb kémikusok és legkiválóbb fizikusok. Az biztos, hogy éppen olyan jók hangszerkészítésben, államigazgatásban, belgyógyászatban is. Állandóan lelkiükkel foglalkoznak, a leg-egyszerűbb német is, mellékfoglalkozásszerűen. Hajlamosak a misztikumra, s ez szép, mert fejlett lelki életre mutat. A franciák például nem hajlamosak a misztikumra, ők csak gondolkodni szeretnek, a legszegebb franciá is szeret gondolkodni és tart arra, hogy rend, világosság, egyszerűség van a fejében. A németek szeretnek hinni és tudni, egyszerre. Az, hogy ízetlen az ételük, gyanús jel, de nem magyarázat a német titokra. Az angolok is meglehetősen ízetlenül esznek. Mindeztől, a legtekintélyesebb nemzet. Ki lehet állítani őket a világ kirakatába.

Mégis, van valamilyen német titok, ami csak az övék, amit mindenki megérez és senki nem szeret rajtuk. Ok maguk sem szeretik ezt a titkot. Legkiválóbbjaik, Goethe, Schopenhauer, Nagy Frigyes, Bismarck állandóan szidták ezt a titkot, nevelték őket. Miért, hogy ami más népek nem kell, amit csak lázdozva tűnének s a civilizáció elfojtásaival semlegesítenek nagy nemzetek, mindaz a kényszerű rossz, amit nagy népi közösségek fogcsikorgatva viselnek el, s békés és csendes eszközökkel módosítanak: a függés, az alárendeltség, a társadalmi kasztrendszer, s ez a „rend”, mely nem az érvek és igazságok, hanem az önként vállalt rabszolgaengedelmesség rendje, nekik kell? Ha nem is mindjűnknek, ha nem is ebben a fogalmazásban, de mindenestől kell nekik mindaz, amitől más népek a civilizáció eszközeivel menekülni iparkodnak. Népeket nem lehet könnyen megítélni. De hiába tudjuk, hogy háromszáz éven át alattvalóknak nevelték a németeket, kategorikus imperatívuszban nevelték őket, mégis nehéz, csaknem lehetetlen megérteni, hogy egy nép, amely átessett a népek gyermekbetegségén, a politikai forradalmon, viszonylagos önrendelkezési jogát önként és az alkotmányos formák betartásával visszaadja a korbácsot csattogató kivétség terrorjának. Mi a titok? Mi a német bennük? Hitlerben éppen úgy, mint a kommunista Thälmannban, mi az a közös, feloldhatatlan? Az

a valami, amitől kétségbeesik és retteg láttukra a világ? Pályadíjul annak, aki e titkot megfejti, kiírom az egyetlen főnák, aki a titkot tudta: Goethenek összes, félbőrbe kötött műveit. Ő tudta a német titkot, célzott is gyakran rá; de egészen ő sem árulta el soha.

Márai Sándor.

— Megmérgezte magát egy fiatal táncosnő, mert nem tudott utólevélhez jutni. Vasárnap reggel mentőautó állott meg a nagymezőúccal

Hajnal Baby

beleegyezését. Vasárnap hajnalban megírta búcsúlevelét, az egyiket a rendőrséghez, melyben bejelenti, hogy öngyilkos lett, a másikat Hetényi-Heidelberg Lászlóhoz, azután brómával, aszpirinnal, lúmmálal megmérgezte magát. Az öngyilkosságot vele egy szobában lakó barátja, Horváth Aranka vette észre, amikor reggel a portás kopogtatott szobájuk ajtaján. A mentők a Rókus-kórházba vitték Hajnal Babyt, ahol ugyanabban az ágyban fekszik, amelyben az öngyilkos Kolos Margit színésznő fekvett. A fiatal táncosnő állapota súlyos, de minden remény megvan arra, hogy meg fogják menteni az életnek.

— Vasárnap befejeztek a Nemzeti Lovarda mérkőzéseit. A Nemzeti Lovarda vasárnapi befejező lovasmérkőzéseit, dacára néhány megbetegedésnek — így, Eber Amália, az Urlovasnők nehéz díjugratásának favoritja is megbetegedett — mindvégig érdekes küzdelmet mutatnak az egybegyűlt előkelő közönség előtt. Eredmények: Nehéz díjugratásban első Fodor Aladár. Díjugratásban első Burján Mihály. Urlovasnők nehéz díjugratásában első báró Berg Dieda.

— Fritz Kortner és társulata Budapesten. Fritz Kortner és társulata vasárnap délután Pestre érkezett, a „Patriot” című Neumann-darabot játszotték el háromszor a Király Színházban, amely nálunk is színrekerült néhány évvel ezelőtt „Oroszország” címen. (Csontos játszotta benne Kortner szerepét, a círt.) Fritz Kortner szélesvállú, erőshemlökű, érdekes megjelenésű férfi, valóban hasonlít Beethovenre, akit alakított is filmben.

— Tulajdonképpen magyar származású vagyok, — mondotta A Reggel-nek, — mégpedig apaí angol. Anyám bécsi. A „Patriot”-tel beutaztuk már a félvilágot.

A Magyar Színház nagy tömegeket mozgató előadásától eltérőleg egyszerű keretek közt, a lelki folyamatok helyzete a súlyt Kortnernek és társulatának előadásra. A bemutatkozás meglepően sikerrel járt.

— Agyonlőtte magát egy vőmér. Debrecenből jelenti A Reggel tudósítója: Vasárnap a sarkadi várnőrkürelti kirendeltség jelentette a debreceni várnőrkürelti parancsnokságnak, hogy Tóth Lajos balmozgásos vőmér szolgálati legyverével agyonlőtte magát. Megindult a vizsgálat annak kiderítésére, hogy miért követte el öngyilkosságát.

— Háromhármas Forgar Ferenc földművelési eredet festményeinek kiállítását (Dorothy u. 7.) a nagy érdeklődésre való tekintettel március 7-ig meghosszabbították.

— Szabad zászlóval érkezik mátol kezdve hához a sztrike taxi. A szürke taxi, amely tisztaság, rend, sofőrudvariaság és pontosság tekintetében valóban európai szinten áll, mátol kezdve azzal kedveskedik a publikumnak, hogy telefonhívásra szabad zászlóval indul el az állomásról s csak a megérkezés után csapja le azt. Világvárosi újítás mindenesetre.

— Emlékezzék Apponyi Altherlér. Halmai Elemér dr., aki az elhunyt nagy államférfiúnak bizalmasa volt, ezen a címen megjelent értekes tanulmányában búcsútól a politikustól, a tudóstól, a bölcsőtől, a jogásztól és — az embertől. Nyíltan kimondja: tragikus végezte az országának, hogy Apponyit életének utolsó decenniumában agyonmészelték, magásra, mind magasabbra tolták, de szobrot csináltak belőle, hogy ne nyúlhasson a hatalom után, amelynek Magyarországon mindig voltak bérelői és hasznélvezői...

— Olesó Stadler-sodrony, Teréz körül 43.

— Binartur a bélműködés természetes szabályozója. Kapható gyógvtárakban. Ára: 2.90 P.

— Új modern áruház a Kossuth Lajos utcában. A legkiválóbbi helyekben, de feltétlenül még március folyamán új, modern nagy áruház nyílik meg a Kossuth Lajos uca 9. szám alatt. Ismert áruház szakemberek fogják vezetni az áruházat, amelyben minden áruház szakma képviselve lesz, vagyis minden kapható lesz. Külön specialitása lesz az új áruháznak, hogy 90%-ban magyar árut fog raklónra tartani és így előrelátható nagy forgalma rengeteg új munkalelőleket fog teremteni a magyar iparnak.

— A badeni osztrák-magyar bridgeversenyen száz leosztás után az osztrák csapat vezet 29 meccsponttal. (Badenből jelenti telefonon A Reggel tudósítója.) A badeni osztrák-magyar bridgeverseny az Országos Magyar Bridgeklub csapat (Leitner, Sváb dr., Alpár, Keleti, Cohen) mérkőzik az osztrák bajnokságban vezető Wiener Zentralklub négyes csapatával (Frischauer dr., Zimmer, Goldblatt, Kläuser). A magyar csapat főerőssége a licit volt, az osztrákok pedig abban bíztak, hogy a már lelicitált partikat hibátlanul játszzák le. Ezáltal a mérkőzés a licit és kijátszás küzdelmévé vált, amelyen a technika játszotta a döntőbb szerepet. Amit a magyarok jobb licittel és a szellemek művészi felszínrehozásával elérték, azt hamarosan visszadták és később már ideges játékkal akarták behozni a pontvesztéseket, ami természetesen nem vált a csapat játékaiká előnyére. Az első napon hatvan leosztásból az osztrákok 29 meccspont előnyt szereztek, a lapzártáig lejátszott száz parti után az osztrák csapat 29 meccsponttal növelte előnyét. A hátralévő 20 leosztásban az az előny behozhatatlannak látszik. A badeni mecs azonban csak félidőre a 240 leosztásra menő osztrák-magyar bridgeversenynek, amelynek második félidőjét Budapesten fogják lejátszani és a magyar csapat már csak ebben a második félidőben reparálhatja majd a badeni mérkőzés eredményét.

— A fa- és szénkiskereskedők elkeseredett gyűlése. Vasárnap a szervezett fa- és szénkiskereskedők tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen Radó Gyula elnök vezető szavai után Szendefi Árpád változta a szénkiskereskedők helyzetét. A nagykereskedők — úgymond — dacára a szigorú kormányrendeletnek, szokolva is árusítják a szénét és ezzel tönkreteszik a kis existenciát. Viszont az utóbbi időkben egyre-másra tesznek feljelentéseket egyes kiskereskedők ellen amiatt, hogy közvetlenül a bányákban vásárolják a szénét. A mindvégig izgalmas hangulatban lefolyt gyűlés elhatározta, hogy illetékes helyen a nagykereskedők szigorú ellenzését fogja kérni és azt, hogy a székesfehérvári elnökséi ne adhassanak el ezután kiesingben kokszot, hanem csakis szénkiskereskedők által.

— Félézer pulykáért két és félévi fegyház. Hajduböszörményből jelentik: Soltész János hajduböszörményi lakos négy társával néhány hét alatt több mint félézer tyúkot, pulykát és kacsát lopkodott össze a tanúknak. A bíróság 21 rendbeli lopásért két és félévi fegyházra ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben.

— A filharmonikusok vasárnapi Brahms-hangversenye. Dohnányi nem hiába nevelkedett Brahms-hagyományokon, a mai filharmonikus hangversenyen versenyimű, szimfónia és dalok megszólaltatásával aranykorotbe foglalta a mester arcképét. Sikerült megéreztetnie, hogy a férfiaság e zord páncelja alatt örökké lobogó tüzek, ünnepszó szenvedélyek forrnak, mert Brahmsnak, a romantizmus utolsó keresztes lovagjának művészetében több az elfojtott, mint a felszálló sóhaj. Ő magányos oromról kísérte a felhők járását, lepillantott az élet ezüstösen kigyózó folyamaira, magabiztosan a virágos völgyek illatát s eltűnődött a mundaóságban. Mosolygó tavasz és halálos enyészet kergetik egymást alkotásában. A D-dúr szimfóniában és B-dúr zongoraaversenyben Dohnányi kettős minőségben: mint szölista és karnestor leányult az alkotások végső gyökeréhez. Basilides Mária a biblikus szövegére írt „Vier ernste Gesänge” című dalciklusi — amely a túlvilág borzadáis fenségét érzékelteti — adta elő. Hangjának hársnyűgőnyője mögött fénylő látomások bontakoztak ki: a lét rejtélyei megoldhatatlan szépségükben. (V. M.)

HANGVERSENY

ROÓSZ EMIL

szimfónikus jazzzenekara

megkezdte óriási sikerrel vendéjjátékát a Royal-szálló éttermeiben. A világhírű zenekar tagjai között van Butula László gondokoművész is. A zenekar, mely Berlinben Adlon Hotel állandó zenekara, d. u. és este játszik a Royal-szálló éttermeiben. (Studio.)

*

* Sacy von Blondel estje Sólvyom Jankával holnap. Bevezeti: Egyed Zoltán. Közreműködik: Andersen Felicia, Buday Dénes, Muráti Lili, Lehota Árpád, Turvay Alice. Jegy Rózsavölgyinél (Stúdió.)

*

VII. FILHARMONIAI BRAHMS-EST

ma fél 8. Opera.

A főpróba közönsége tomboló sikerrel ünnepelte a filharmonikusokat és Dohnányit, aki vezényelte a hangversenyt és a Brahms-koncertet játszotta, továbbá Basilides-t, aki a Vier ernste Gesänge-t énekelte. Jegyek 1 pengőtől Koncertnél és az Operánál.

SZOMBATON, MÁRCIUS 11-ÉN

ELOSZÓR

HÁZASSÁGGAL

KEZDŐDIK

Vaszary János új vígjátéka
Lázár Mária, Huszár Pufi, Páger, Harsányi

Belvárosi Színház

Reggeli levél

Monológ az első tavaszi éjszakában

A héten az ágyat kellett őriznem, kiflicamítottam a térdemet, moccanni sem tudtam napokig idegen segítség nélkül. Így fekszem hat napig, egyedül egy szobában, éjszaka vakra olcsó magamat, nappal nem tudtam aludni a fájdalomtól, szóval volt idom gondolkodni sok mindenem, ami felett az ember fásultan síklik keresztül, ha egészséges; nem világárgelő problémákra gondolok e pillanatban, a technokrácia új vallására, a dollár földoklására ebben a világgözüvben, nem is a németek létezmegállító hangos filmjére, csak azokra a köznapiságokra, amelyekkel a lapok hoznak be friss oldalokat reggeltől estig, öröknémi ügy-szólván a betegágyhoz. Először a mindennapi élet harctéri jelentései, aztán — a veszteséglisták: hogy kik haltak hősi halált a mai élethez abban az állandó szívgörcsös izgalmában, amely benne van minden dolgozó és gondolkodó ember agyában, idegeiben, pórusaiban. Harmadik éve most már, hogy az elviselhetetlenség fortissimójáig fokozódott fel a gazdasági háború dunamenti pergőtűze. Nagy házak, cégek, vállalatok dőlnek össze fűlsíkeltő robbanással egy-egy láthatatlan gazdasági torpedótól vagy gránáttól s nincs hét, hogy valakit az agyvérzés, a szívszélhűdés dum-dumgolyója le ne terítene a vég nélküli rajonomban, amelyben valamennyien lélegez és a közös szenvedés véres uniformisában álljuk a sarat... Ezek a nevek, amelyek a nagy veszteséglistákon az íriszinkre csapnak, olykor nagyobb megdöbbéssel töltik be az életben maradtok szívét, mint a fűhadiszállások veszteséglistái a nagy háborúban. Egy Borscsy professzor halála, egyik perceről a másikra, például, — nem úgy rág rá várattalanul az ember mellére, mint egy súlyos ököl? A kitűnő Latinovits Endrénck, Tisza István volt tiltkárának, a szülőhazájának a Szechenyi-lakomán nem volt-e megrendítve? Vagy itt van szegény Gallina Friei halála például. Amióta az eszté tudja az ember, mindig ott tudta Gallinát a városkázón, egy kedves, komoly, halk úr, tele modern ideákkal, értelmekkel, akik végre tanácsosok lettek s a Pestért szinte szerelmösen rémögő, érle mosolyogva dolgozó, finom tisztviselő, mire alkotóképessége delére ér, halálisan kimerül az idegőltő taposómatomban: ül a kaszinóban, lefordul a székről, pár napig hőrög és vége... Vagy itt van a Komjádi legendás alakja. Szinte a bőrére ez az ember azt az állandó forrásgöpot, amely ebből az emberből áradt, aki a magyar vizipótló létező szíve volt. Egész életét odaadta ezért az egyért, azért, hogy a vizipótló világhegemóniája Magyarországra legyen. Végül, harcolt, mérgeződött, veszekedett, egy-egy nagy nemzetközi ütőzet után sápadtan ment haza, borogatást rakott a szívére. Amerikába hirtelen nagy állami fizetéssel, a külföldi ajánlatok kilószámra gyűltek az íróasztalán, nem, ő itt maradt hősi halált habni a pesti barrikádokon... De ezek csak a híresek, a közismertek, a szereplők! Hányan vannak névtelenek a mindennapi hősi halottak között, ügyvédek, tisztviselők, orvosok, tróka, művészek, birtokosok, kereskedők, iparosok, akik reggel mosolyogva búcsúznak el családjuktól, iskolába siető gyermekeiktől s egy óra múlva a szülőkhez kapnak és lefordulnak a székről. Valóban, ebben a mai életben úgy búcsúznak el minden uccai beszélgetés ismerősétől és barátjától, mint a háború frontáinulótól. Ez a galád, mai háború semmivel sem veszélyesebb az akkorinál...

De most fordítsuk el egy pillanatra tekintetünket a gondok vérbőrrel szemű világáról, amely a Formosa szigetszaporított és Jeholtól Berlinig, Detroittól és Moszkvától Budapestig reng, mint a szőlőkről, fordítsuk el szemünket az emberekről, akik szónoklatokat tartanak, háborúkat és forradalmakat készítenek elő, fordítsuk el a tekintetünket az egész eszeveszett emberiségről, beszéljünk — egy kutyáról.

A kutya airdale terrier, az a fajta, amelyről Jack London »A beszélő« és »Az enkló kutya« című regényeit írta. Nincs vita fölötté a kutyaírodalomban sem, hogy ez a világ legokosabb kutyaajtaja, a skótok tenyészték vízvadra, a németek rendőrkutyának használatjára (nem akarok itt senkit sem meggyőzni, de az airdale tényleg beszél, a szó szoros értelmében kérdez, figyelmeztet, tetszésének vagy nemtetszésének ad kifejezést, jókedvű, duresz, szomorú, nevet és — ha hiszik, ha nem, eszébe nem fogok — sír is...).

A gyengébbek kedvéért: az airdale nem ölel, nagy, magas drótszörű, skatulyafejű, szakállas úriember, válla, feje tizánszöke, háta fekete. Gyönyörű. Nem azért mondom, de az, no. Már most természetes, hogy a hat nap alatt rengeteget diskuráltunk egymással, ő igyekezett engem szórakoztatni, kétségbeesve nézte, hogy rakják rám a borogatásokat s mikor halotta, hogy mekkorákat sziszegtek, valami furcsa vontatást hallott, amit talán sohasem hallottam még tőle. Figyeltem ezt a hangot, borzasztóan hallottam rá s igyekeztem megnyugtatni, — de reménytelenül: addig, amíg a procedúra tartott, nyugtalan volt és ideges, mikor aztán látta, hogy nem babrálunk már rajtam, akkor lehiggadt, odaette a fejét az ágyam szélére, de oldalról, mint egy hüzelgő gyermek és moccanás nélkül nézett a szemembe.

Egészen oda voltam, kinyílt bennem minden, úgy mosolyogtam, — nem kicsi dolog ez. Így állt, morfondírozott, vitatkozott, felett arra, amit mondtam neki, mindaddig, amíg a borogatásvidtás ideje el nem jött; akkor előbb ugatott kettőt, dühösen, — és mikélyt sziszegni kezdtem, újból azt a különös mélyrőljövő, panaszos, idegen hangot hallatta, nem hangosan, inkább halkán, szinte flaszleltoszerien. Dermesztett volt, kísérteties. A végén már direkt csináltam is a sziszegést, igazoltam az a furcsa viselkedés, amelyből határozottan az volt az érzésem, hogy szenved, fáj a szíve vagy mije, azt panaszoja. Előbb mérge, azután mikor látja, hogy a dühét nem tölti ki senkin és semmin, — hát panaszkodik... Hogy pontosan ez a lelki folyamat mehetett benne végbe, azt példátlan eseményjel igazolhatom.

Leveszék rólam a borogatást és mielőtt a frisset feltehetné, csemetéket odakint. A kutya még csak az ugatásnál tartott, a dühét. A csemetékre kimennek ajtó nyitni s közben a priznetek leteszik a székre. Abban a szempillantásban ez a kutya, a világ legjobban nevelt kutya, olyan mantrókkal, mint egy herceg, aki engedély nélkül még el nem ragadtatta magát soha senmire, az önkiráskodási embereket jelenlétben egyszerűen nem is ismeri, nekiroham a priznetes töralközönek, megforgatja kétszer a levegőben, mint Kintesz a törököt s tépi darabokra, de valami dádz tigrismorogással kísért gyűlölettel... Ordítok: nem szabad! Mit csinál? — nem hallgat rám, semmi vezényszóra, ordításra, fenyegetésre nem reagál... S mikor befejezi a munkát, odasompolyog az ágyhoz, megáll és néz. Elnevettem magam. Mit csináltál? — kérdelem tőle. Valamit morog, odamegy a rongydarabokhoz s a lét hátulsó lábával kezdi lapátolni, hányni a levegőbe, mint a farkasok a havat.

Nem hiszem, hogy kétlábú barátaim között sok ilyen barátom volna.

Ittenkor a telefon, amelyre máskor idegesen, gyűlölettel rozen fel az ember; áldás. Milyen nagyserű találmány: csöng, az ember felémel egy kavcsukból és fémből préselt fekete rudacskaát és beszél valakivel. Nincs: vá, kérlek alássan, parancsaj helyet foglalni, parancsolj rágyújtani, böcsüss meg a rendtelenségtől. Ha akarom; még meg is vagyok frissen beretvélva, a hangomon igazán nem hallatszik a háromnapos boroska. Azt a távolbalatást csak hagyjuk egyelőre. Nem sürögös.

Az orvos nézi a harminc cigarettacsukát a hamutartóban. »Ennyit cigarettázik, — kérdi. Az ember odanéz, mosolyog, maga is csodálkozik egy kicsit, aztán azt mondja: »nem is vettem észre.« Az orvos megcsodálja a fejét s pár szót mond a nikotintról, hogy milyen komoly, veszélyes mérge. Csak úgy mondja, inkább magának, maga sem hisz abban, hogy amit mond, az termékeny talajra talál. Pedig igen. Amíg harminc négyzetkilométernyi területen szívja el az ember a napi cigarettadagját, nem is tudhatja, hogy mennyit szív, az egyik csutka a Podmaniczky utcában esik a földre, a másik a Dunaparton. A hamutartóellenőr megmondja az igazságot.

Rémes. Csak tudni az ember, hogy hogyan lehetne leszokni róla.

Színház. Olvasom: hogy egy síeres fiatal magyar szerző másodszer kerül színre ebben a szezonban, s nem is ő az egyetlen, akit ebben a

Király Színház szenzációja:

FRITZ KORTNER

és társulatának vendégjátéka.

Hétfőn és kedden este **11 órakor**:

„PATRIOT”
rendes helyárrakkal

szezonban másodszer dobnak a rivallók elé. Régebben ez abszurdum volt, sőt ennél is több: ildomtalan. Főleg, mert annyi volt az előadásra váró darab. Ma? Nincs se darab, se szerző, egy kis garnitúra áll itt, amely dolgozik s amelynek az írógépéből szakítják ki az oldalakat. A színház ches, most ezeknek a csontjait ropogtatja, falja fel őket...

Érdekel valakit, hogy ma egy darabban, ha csak nem sikerült különösen, alig lehet másképp hónapra valót keresni? Es legalább nyolc-tíz hónapig kell dolgozni rajta...

Mozi. Vége, nagynehezen, — az ember belehülyül az agyba — sántikálva egy taxin elvittem magam egy este a moziba. Francis Kay játszik a darabban, — ez döntötte el, hogy melyik moziba menjek — Amerikának ez az új csillaga, aki a »Becsületes megtaláló«-nak játszotta a főszerepét. »Az új filmszénészt! Mert végre egy filmsztár, aki nem a szó babszerűségének, uniformizáltságának értelmében az, hanem egyszerűen egy édes, szép teremlé (brilláns színészű természetesen), nő és dáma, — egy finom, elegáns úriasszony, aki Hollywood anygala másra, de egy éven belül minden garbót márványzobormiszlikumot és dietrichi harisnya sex appeal-t le fog hengerelni — a szép és kedves mosolyával. A Fodor-darabban, az Ékszerablaknak a filmváltozatát játszta. Természetesen a filmnek alig van közönsége vagy hasonlósága a színdarabbal, ezer percent a plusz, amit az amerikaiak a story-hoz hozzáadtak. Azaz kezdődik a film, hogy Francis ül egy shampoohábbal színtűt megöltöltött fürdőszobában, huszonegy szobalány sorakozik fel körülötte katonás sorrendben és uniformisban. — ezzel jelzik egy szempillantás alatt, kicsit perszonalizáció, hogy a darab nagyúri, elkényeztetett hűsnőjét mutatják be. Ahogy aztán ez a bűbajos teremlé a rablóval összekéri s amit ezzel a szenzációs színésszel (William Powell a neve) művel, abból tanulni lehet fizetelt hazai és külföldi filmsztárgarnitúra! A bécsi milió és a rendőrfőnök szerepeltetése az persze naiv, Amerika lehet, hogy mosolyog rajta, de nálunk ez elképzelhetetlen: viszont ez is magbocsátható, mert jeleztem, az intonálás enyhe persziflázstse halványvörös fonallal véngyönül az egész darabban. A Komrában játszunk a filmet, nekem nagyon tetszett.

S mert már valami tetszik is, azóta, amióta ez a mai Reggeli levél elindult: látták azt a legnap napfényes, tavaszi vasárnapot? Látták az eget, a gyöngyházszínű felhőket, a valódi, tűző napsugarakat? Hölgyeim és Uraim, olyan nagyon nagyon nagy baj azért még sincsen: jön a tavasz!

Egyed totta!

A Nemzeti Szalón csoportkiállítás. Vasárnap nyílt meg a Nemzeti Szalón csoportkiállítás. Győre Győry napsugaras egyszerű témájú képein és hangulatos rajzain Örgör Pallavicini Ilona egyéni meglatású, nagyon érdekes, igazán nagyon teltekes portréin és Forgách Hann Erzsébet modern szobrain kívül még Lovas Piroka és Gallia Adorné egy-egy élénk színfelja gazdagítja a kiállítást.

A Labriola új műsora. Labriolának új műsorának szenzációja a két számoló, összedó, szorzo, négyzetre-emelő és gyökzónó elefant. Babonás biztonsággal tudnak mindent, vitatkoznak a gazdájukkal és a végén mindig nekik van igazuk. Kitanó Ray Venturának, a rokonoszenes francia jazzkarmesternek zenekara, — egyetlen hibájuk csak az, hogy a publikum még túlságosan jól emlékszik Jack Hyltonékre. Az egész műsor érdekes és szórakoztató, csak éppen a magyar rész gyöngéske egy kicsit.

Utassy Gizl táncmatinéja. Vasárnap tartotta táncmatinéjét Utassy Gizl iskolája a zsúfolt Pesti Színházban. Angol, orosz, spanyol és bécsi táncok balettkompozíciók, szettepek és komikus mutatványok szerepeltek a változatos, nagyon színes előadásban. Nagy sikert aratott Furdai Márta, Kozdás Ilonka, Gábor Márta, Utassy Jenő és a bűbajos kis gyermekcsoport.

KÖZGAZDASÁG

Bezáruló német kapuk

Írta: KISS DEZSŐ

A magyar gazdának minden oka megvan arra, hogy keserű mosollyal köszöntse a horogkeresztű gazdaságpolitika első lépését. *Hugenberg, a Hitler-kormány mindenható gazdasági minisztere a mezőgazdasági termékek egész sorának vámját egy tollvonással az addigi vámtételek többszörösére emelte fel s ezzel*

beasopdítottak a német kapuk a dunavölgyi országok agrárkivitele előtt.

A vetemények, főzeléklék, vágott baromfi, hal, zsír, vaj, méz és tojás vámját különösen erősen felemelték, a *vágott baromfi vámja 100, a tojás vámja 500 százalékkal emelkedik, úgyhogy ennél a két tételnél egyedül a vámtöbblet közel kétféle márkát tenne ki, ha a tavaszi és nyári időben módunkban lesz ennek a két cikknek a kivételét az addigi arányokban tovább is fenntartani.* A német birodalom új urának kereskedelmi politikájába beleszólásunk nincs, s annak sinos különös értelme, hogy felvessük azt a kérdést, vajjon a hatalmas ipari exportjára utalt Németország mennyiben lesz képes a mezőgazdasági autarchia erőszakolt kiépítése után iparikké számára piacot biztosítani. Erre a kérdésre a birodalmi kormány a saját választóinak és saját polgárainak tartozik felelettel. Az sem tartozik rá, vajjon a német kormány fontolóra vette Oroszország példáját, ahol az erőszakolt iparítás egy hatalmas birodalmat döntött nyomorba és nélkülözésbe s eszébe jut-e a német államférfiának, hogy a német mezőgazdasági túlzott védelme a német tömegeket könnyen döntheti hasonló nyomorba. Benniünk, magyarokat, e pillanatban csak az az egy kérdés érdekelt, vajjon milyen eszközökhöz kell a magyar kormányának nyúlnia,

mely intézkedéseket vett fontolóra a magyar kormány, hogy a bezáruló német kapuk által felidegített veszedelmet elhárítsa.

milyen lépésekkel szándékozik felelni a berlini kabinetnek s van-e egyáltalán mód arra, hogy a bezáruló kapuzárnyak között legalább egy keskeny rést biztosítsunk mezőgazdasági kivételünknek? A német birodalom, akár szocialista, akár polgári, akár horogkeresztűs kormány állott is az élen, a háború óta sohasem kényeztetett el bennünket. A közös harcok, a közös szenvedés s a közös politikai célok sohasem állították útját annak, hogy a magyar kivétel elé a berlini kormányok ne állítsanak igen merev akadályokat. Németország az európai földrész legnagyobb piaca mezőgazdasági termékek számára, de

a német piacon számunkra csak szerény, eldugott és alárendelt szerep jutott.

Az 1930. és 1931. évben Németország 332 millió márká értékű búzát importált, ebből magyar búza nem volt több, mint négy millió márká, a német előállítimpor e két évben 468,2 millió márkát jelentett, ebből a magyar kivételre úgyszólván semmi sem jutott, a gyümölcsbevitel értéke több, mint 800 millió márká volt, magyar gyümölcs alig 7 millió márká volt benne, 521,2 millió márká értékű hús- és szárbevitelből magyar ár 17 millió márkát tett ki. Hasonló az arány egyéb mezőgazdasági termékeinknél, tengeri, hüvelyes, vaj, sajt, bor, elenyésző kis mennyiségben tudott utat találni a nagy német piacra. Nem lehet mondani, hogy

Magyarország nem volt jó piaca a német kivitelű áruknak. *A múlt esztendő megelőző három évben, 1929—1931-ben keréken 350 millió pengő értékű német áru talált utat a magyar piacra, s igen jelentős része azoknak a kölcsönöknek, amelyeket a nyugati piacokon felvettünk, a német ípar pénzteráiba került s a külkereskedelmi mérleg a pénzügyi szundást követő esztendőben kivétel nélkül Németországra javára mutatott fel igen jelentős egyenleget.* Ez az egyenleg a mi viszonyainkhoz képest nagy összegget tesz ki, mert 1927-től 1931-ig Magyarország hátrányára összesen 478,3 millió pengővel zárult a magyar-német kereskedelmi kapcsolat, ami azt jelenti, hogy

a Németországból behozott árukért öt év alatt közel félmilliárd pengő fizettünk aranyban

vagy az ezzel egyértékű aranyváltóval, csak azért, mert Németország a maga vámpolitikájával és tiltó rendelkezéseivel megakadályozta, hogy Németországból származó importunkat a saját termékeinkkel fizethessük meg. Ugyanezen öt év alatt viszont Ausztriával szemben külkereskedelmi mérlegünk közel hatszáz millióval volt aktív, vagyis más oldalról nézve a helyzetet, annak az exportváltatásból, amit Ausztrián megke-restünk, négyötöd részét Németországnak fizettük ki. Hogy mennyire egyoldalú és méltánytalan volt a német kereskedelmipolitika az egykori szövetségessel és mai jó barátal szemben, az rikkító színekben tűnik ki, ha a magyar-német külkereskedelmi forgalom egyenlegét a német-nyelvi külkereskedelmi mérleggel egybevetjük. A német-magyar forgalomban 1930—31-ben Németország javára közel 140 millió pengő mutatkozott, addig a német-nyelvi forgalomban ez az aktív egyenleg csupán 43 millió márkát tesz ki, holott ugyebár a német birodalom és a lengyel köztársaság között évek óta vámháború dúl, s a lengyel politika a méltóellenes irány logaktívabb képviselője az európai politikában.

Ha Lengyelország számára lehetővé téttek Berlinben, hogy a német iparikkéket 43 millió márká kivételével a saját árúiban fizesse meg, miért tagadták meg ezt tőlünk?

A mai zavaros, feszült és kínos helyzetben erősebb szavakat használni káros és veszedelmes volna, de a tények és a számok egymagukban is elegendők arra, hogy kimondjuk,

ez a helyzet nem tarthat tovább!

Vannak még német áruk, amelyekre szükségünk van, vannak német iparikké, finom mechanikus műszerek, vegyi szerek, orvosságok, amelyek nélkülözhetetlenek, s amelyeket továbbra is Németországtól kell vásárolnunk.

De kevés olyan cikk van a világon, amelyet másutt hasonló minőségben ne tudnánk beszerezni s ezt meg kell értetnünk a berlini urakkal is!

A mai helyzet tarthatatlan, a tárgyalásokat, amelyek újból előtoldtak, nem szabad tovább halasztani, de addig is a bezárt német kapukra hasonló magyar kapuzárással kell válaszolnunk.

egy miniszteri segédtitkár szava súlyosabban eshetik latba, mint kipróbált szakemberek véleménye,

— a MAV igazgatóság G. főosztályára gondolunk — mert csak ez a széthúzó és zavaros vezetés tette lehetővé, hogy az ellenőrzés egyáltalában nem érvényesült. Az egyedüli helyes megoldás abban állana, hogy a posta igazgatóságának mintájára

a MAV igazgatóságot a minisztériumba magába kell beolvasztani, mint annak egyik főosztályát,

az elnökkel, mint államtitkárral az élén, ezzel a felelősség megosztása megszűnnék, a MAV mint a minisztérium egyik osztálya egymaga viselné illetévtelét a felelősséget és nem hivatkozhatna felsőbb jóváhagyásokra és utasításokra. A második jelentős reform a felsőbb hivatalnokai kar megújításában és felrészítésében kell, hogy álljon! A nyugdíjre, amelyet a MAV-nak viselnie kell, olyan szörnyű, hogy 20—25 vezetőt hivatalnok nyugdíjazása a deficitet nem növelné jelentős mértékben. Viszont mód lenne arra, hogy a fiatalabb évszázadok nagy képzettségű, energikus és a hosszú várakozásban elvezetődött tagjait felkészítve állítsuk, s meglazítsuk azokat a tültségosan szoros kapcsolatokat, amelyek a minisztérium és a MAV között eddig fennállottak. Ezzel a személyes reformmal kapcsolatban

feltétlenül szükséges az anyagbeszerzés és az átvétel szigorú elválasztása.

Az egy kézben egyestett beszerzés és átvétel vezetett a most kippantatott visszaélésekre, amelyeknek egyszerűsödésükre utgát kell vágni. Arra ma kevés a remény, hogy akár e hármas reformmal, akár más üzleti, szervezeti vagy személyi változással a MAV üzletvitelét deficitmentessé lehessen tenni. Csak a gazdasági viszonyok javulása, a forgalom felénkülése és az árucseré gyorsulása hozhat javulást. De erre a javulásra már most fel kell készülni, espedig azzal, hogy a bürokratikus szervilizmust, a magyar állami gépezet e rákfenéjét, az elagott vezetőket és a feleslősség elől való menekülést kiirtjuk, új embereket állítsunk a MAV élére, fiatal, tehetséges és törekvő szakembereket.

× Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósági ülése megállapította az 1932. mérlegét, amely 614.763,78 P tiszta nyereséggel zárult. A vállalati nyugdíjpénztárnak mérlegén belül 150.000 P-t utaltak át és 368.995,81 P-t veszteségek leírására fordítottak. Az e hó 18-iki közgyűlésnek javasolják, hogy osztalék részvényként I P-t kifizessen. A tartaléka apra, mint tavaly, 100.000 P-t fordítanak, ami által az 13.650.000 P-re emelkedik; a nyugdíjpénztára 50.000 P-t utalnak át; 39.763,78 P (1931-ben 35.005,29) új számlára vezetik elő. Az intézet saját tőkét így 33.413.000 P-re rúgnak. A mérleg az intézet jelentékny mobilitását tünteti fel. A betétállomány 42.413.839,14 P, amely betétösszegből 60,3% betétkönyvekre elhelyezett betétekre esik. Az utolsó hónapokban a betétek mozgalmá meg kedvezőbben alakult. 1932-ben 336 millió P összegű váltót számítottak le. Váltóira és adósk tételő 56.929.851,83 P, amelyből 30.674.240,17 P a váltótárcára és 26.255.611,66 P az adóskokra esik. A betétállománnyal szemben a készpénz-állomány és a mindenképp készpénzre tehető bankári követelések összege a váltótárcával együtt, egymagában is a betétállomány 86%-át teszi ki. A mobilitás több mint 100%-os. A takarékpénztárnak 10 budapesti és 22 vidéki álkája az elmúlt évben is megfelelő eredménnyel zárta mérlegét. A törlesztéses jelzálogkölcsön állománya 36.325.620,95 P; a forgalomban lévő záloglevelei 25.637.613 P 35 f. A hátralekös annuitások 1.122.072,42 P-re rúgnak, ami a kölcsönállomány 3,07%-ának felel meg. Az intézetnek Budapesten 5, vidéken 18, tehát 23 bérházingatlana van, amelyek 3.731.000 P-vel szerepelnek a mérlegben. Ezek bérbevétele 403.264,09 P-vel van feltüntetve, amely 10,81%-os bruttó bérhoznak felel meg.

× Biztosítási szolgálat a magyar vasutakon. Multi-heti számunkban foglalkoztunk az Európai Áru- és Poggyászbiztosító Rt. üzleti mérlegével. Erre vonatkozóan érdekelt helyről a következő felvilágosítás közlését kéri: Az Európai Áru- és Poggyászbiztosító Rt. 1907-ben alakult Rákosi Jenő elnökével. Ez a tisztán magyar társaság a poggyász-, balesetbiztosító rendszert elsősorban a magyar vasutakon honosította meg, majd teljesen azonos szerződésekkel Európa 23 államának illetékes vasúti és közlekedési intézményei a társaság testvérvállalataival hasonló megállapodást kötöttek. A társaság 25 éve működik a szerződéses közlekedési vállalatok teljes megelégedésére.

× Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár Rt. közgyűlése 1932. évre részvényenként 6,50 P osztalék kifizetését határozta el. Szelvényeket az iródban (IX. Ipar uca 17) és a Kereskedelmi Banknál váltják be.

× Újabb exportkedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából. A Tárcaügyi Bizottság most foglalkozott a Nemzetközi Vásár alkalmából árupengő ellenében exportálható cikkek jegyzékének kihívásával. A régi listát az alábbiakkal bővítette ki: Villamos inductorok, áramszabályozók és ellenállások, alpakka-evőeszközök, anódelepek és akkumulátorok, Diesel-motorkocsi, villamosgépek és készülékek, legfeljebb félmillió pengő értékű textilárúk. Természetesen e kedvezményeket csak a vásárt kiállító vehetik igénybe. A május 6-án megnyíló Vására eddig 900 vállalat jelentkezett és 11.000 m² területet kötöttek le.

Úgy ezzel és isszló
Patakynál Bécsben,
mint otthon
Wien I, Spiegelgasse 10

A MAV átszervezése a legsürgősebb feladat!

(A Reggel tudóstóljától.) Az olajbotrány polgári és büntetőjogi szálainak kibogozása az ügyesség és a független magyar bíróság feladata. Eddig nincs okunk kételkedni abban, hogy a botrányos ügy vizsgálatának és bírói tárgyalásának során a magyar közvélemény betekintést nyer e panama minden részletébe s az ítélet példát fog statuálni azok számára, akik az állam ügyeit, az adófizetők verejtékébe pénzét Csúky szalmájának tekintették. De a bírói vizsgálat és ítélet még nem jelenti azt, hogy ezzel az ügy aktái lezárultak, nem jelenti azt, hogy a magyar közvélemény megnyugvással nézheti tovább, hogy a MAV évről-évre súlyos milliósokkal terhelje meg az állami költségvetést s nem nyugodhat bele abba, hogy az addigi rendszer, amely a most kippantatott visszaéléseket lehetővé tette, továbbra is fenntartassék.

A MAV mai igazgatása megérett a gyökeres reformra,

ez a reform nem halasztható tovább s a kormány-nak elsőrendű és sürgős kötelessége, hogy látór kézzel bevonuljon a darázsészébe s rendet teremtsen az Andrássy úti palotában. Ez vonatkozik nem csupán az igazgatás tárgyi rendjére, hanem — nyíltan kimondjuk — a személyekre is. Az első legfontosabb teendő a MAV igazgatásának jövő ellenőrzése. A mai rendszer, a MAV szakszerű vezetésének a minisztérium gyámködsé alá helyezése nem tartható fenn tovább. Nem lehet fenntartani azt a rendszert, hogy négy különböző osztálya a minisztériumnak gyakorolja az ellenőrzést olyan széleskörű és kiterjedt organizáció fölött, amelyen egy nagy vasúti vállalat vezése s nem tartható fenn az a rendszer sem, amelynél

Bocsássák meg végre Pelle Istvánnak, hogy világbajnok!

(A Reggel tudósítójától.) Pelle Istvánt és klubjának, a BTC-nek tornászait meghívta a Kisvárdai Úszó Egyesület vendégzereplésére. A bemutatón nagy érdeklődés előzte meg, Szabolcs megye sporttársadalmára készült fogadni az olimpiai bajnok Pellét és társait. A Budapesti Torna Club startengedélyt kért a Tornász Szövetségtől, melynek tanácsa

megtagadta az engedélyt,

avval az indoklással, hogy nem engedi a BTC tornászait — akik igazolt versenyzők — indulni egy olyan versenyen, ahol Pelle tornászik. Miután a BTC Pelle nélkül nem akart elindulni, lemondta szereplését. Ez a fordulat megdöbbentést keltett Szabolcsban, ahonnan százszázavas sürgönyben kérték a Tornászövetség letiltásának megsemmisítését. A Reggel felkereste Barjaticus elnököt, aki a legújabb Pelle-ügyről így nyilatkozott:

— A BTC engedélyt kért a szereplésre. Mi az engedélyt megadtuk, mert nem is sejtettük, hogy a BTC klubjának színeiben szereplőnek akarja Pellét, aki tudvalevő nem igazolt tornász és így nem tagja a szövetségnek.

Mikor a szövetség tanácsa megtudta a tényállást, természetesen megtagadta a BTC tornászainak Pellével való együttes szereplését.

Ugy hallom a BTC mégis elindult Kievdárra Pellével. Pelle nem a BTC tornászaival dolgozik, hanem szünetek szakítják meg az együttes és Pelle szereplését.

Hajós Alfréd a BTC elnöke erről az ügyről ezeket mondotta A Reggel-nek.

— A Kisvárdai Úszó Egyesület meghívta Pellét. Ő elfogadta a meghívást, de mivel úgy gondoltuk, hogy sokkal érdekesebb, ha egy keretből emelkedik ki a tudása: a BTC csapatát is leviszük. A tanács az engedélyt megadta, majd az ülésen az egyik tag megkérdezte, hogy Pelle tornász-e a BTC képviseletében? Klubunk képviseletében megjelent Dürmajer igennel válaszolt. Ezután a MOTESz a versenyt

letiltotta.

Szabolcs vármegye főjegyzője és Lippay földbírtokos hosszas tárgyalásai után

a letiltást visszavonta.

Ennek az ominózus ügynek a teljes felelősségét a Tornászövetség elnökségére hárítottuk. Ami itt történik, az túlnő a humor határain...

Az újabb Pelle-afférhez csupán annyit fűzünk hozzá: itt az ideje, hogy megbocsássák végre Pelle Istvánnak — a világbajnokságot...

Petschauer Attila

Udine nyerte a Tavaszi handicapot

(A Reggel tudósítójától.) Az érdekes díjra az idén 10 ló pályázott. A kombinációkban két ló: Enyém II. és Muscipapa szerepelt. A verseny startja második kísérletre sikerült. A barrierével Evviva szökött az élre és jó tempóban vezetett. A húsz méter térhátránnyal indult közül Udine talált legelőször utat és jó pozíciózserzésével gyorsan asatlakozott a vezetőhöz. Udineval épp ellenében, Muscipapa a start után szerencsétlen pozícióba került s mikor hajtója a pillanatnyi veszedelemet parizolni akarta, fődárgolt. A favorit messze esett vissza. Az első körben Muscipapa még egy hibát csinált s ezzel versenybeli helyzete még reménytelenebbé vált. Ezalatt Udine az élre került Evviva előtt, míg a második favorit Enyém II. harmadik pozícióban haladt, de szívletlenül, mozgásából hiányzott az elan s már a második kör elején kétségbe, hogy nem 5 lesz a győztes. A második körben Muscipapa megtalálta önmagát s lebilincselő lendülettel tört előre, de hogy 80 méter térhátrányát lemozdolja, erre már nem volt kilátás.

Muscipapa, az erkölcsi győztes, csak megközelíteni tudta a könnyen nyerő Udinét,

mely kitűnő hajtója kezében szívesen ment a kissé ragadós pályán. Feiser Enyém II.-vel mérsékelt harmadik volt. Udine győzelme a két favorit veresége ellenére is igen népszerű volt, a derék Dózsi a közönség megtapsolta.

Részletes eredmények:

I. futam: Háromóvesek versenyé. I. Chalmar (1/4 reá), Zwilling. 2. Vadász (10). Im.: Peszgo, K. L., Ördögánya. Biztosan. Idő: 36.8. Tot: 10:17, 14, 31; olasz 79.

II. futam: Vecsési-díj. I. Pillangó (8), Kovács II. 2. Gudruné (p). Im.: Uppa Eppos, Torkos, Rákna, Űrse. Erős küzdelem. Idő: 34.9. Tot.: 10:97, 28, 17; olasz 37.

III. futam: Lágymányosi-díj elmaradt. IV. futam: Sashalom-díj. I. Hajnalka (p), Jónás. 2. Elga (8). Im.: Olt, Mima. Könnyen. Idő: 33.4. Tot.: 10:18; olasz 26.

V. futam: Benedikt-díj. I. Jeles O. S. (1/4), Topli-char. 2. Búfelejtő (1/4 reá). Im.: Ibrány, Express, Fusa. Könnyen. Idő: 30.4. Tot.: 10:31, 19, 12; olasz 36.

VI. futam: Tavaszi handicap. I. Udine (4), Dózen. 2. Muscipapa (1/4). 3. Enyém II. (p). Im.: Evviva, Favorite, Oszlány, Feri O., Guardian Todd, Olivia, Danka. Könnyen. Idő: 30.5. Tot.: 10:41, 14, 12, 15; olasz 32.

VII. futam: Dráva-díj. I. Karola (p), Maszár I. 2. Mimosa (10). Im.: Melinda, Helyre Kati, Eduard B. Könnyen. Idő: 33.4. Tot.: 10:27, 18, 53; olasz 59.

VIII. futam: Eladóverseny. I. Poganca (1/4 reá), Feiser. 2. Leopard (2). Im.: Fényes, Tóbinsz, S. hanc B., Katinka. Küzdelem. Idő: 33.2. Tot.: 10:18, 13, 12; olasz 29.

Kettősfogadás: Pillangó—Jeles O. S. 10:414.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Lázár Miklós.

Gerevich Aladár (MAC) nyerte a Hősök kardversenyét

Maszlay (Tiszti VC) második

(A Reggel tudósítójától.) A Műgyermek aluljában rendezte először és szépszámi közönség előtt a MAC háborúban elesett vívói emlékére a Hősök versenyt. A verseny mezőnyéből hiányoztak nagy nevek, mert Pillér, Kabos, Petschauer, Glykays nem indultak. A verseny hővelkedett meglepetésekben, ugyanis az előmérkőzések során Gombos Sándor többszörös Európa-bajnok nagy meglepetésre kiesett a döntő küzdelmekből. Ugyanez a sors érte dr. Tóth Pétert is. A verseny képe egyáltalán nem mutatta, hogy a legnagyobb magyar versenyes egyiket vívták. Hiányzott a vívók munkájából a technika, a taktikai érzés és az akciógazdagság. A zsűri, mint rendesen, most sem állt a helyzet magaslátán. A Gerevich—Maszlay-mérkőzésen, ahol Maszlaynak két paradíposztója tisztán ült Gerevich fején, a zsűri fordítva számította és így Maszlay téves ítélet alap-

ján esett el a győzelemtől.

A Hősök-emlékversenyé válogatóverseny az Európa-bajnokságra, de a mai versenyen nem láttuk azt a vívást, amellyel fel lehetne venni a harcot az olasz gárdával szemben. Nagy még nincs formában, a többiek pedig közel nem jönnek még ahhoz a gárdához, amely azelőtt a magyar extraklassziát képviselte, egyedül Zirczy százados emelkedett ki remek vívásával a mezőnyből.

A győztes Gerevich mintha elvesztette volna félelmetes gyorsaságát. Ugylátszik, még nincsen formában, néha remek dolgokat csinált, néha pedig teljesen kihagyott. Győzött: 1. Gerevich (MAC) 7 győzelemmel, 2. Maszlay, Tiszti VC 6 gy., 23 tuss, 3. Zirczy, Tiszti VC 6 gy., 24 tuss, 4. Nagy (MAC) 5 gy., 5. Kovács (LASE) 4 gy., 6. Rasztovics (BEAC) 3 gy., 7. Gónczy (MAC) 2 gy., 8. Eekl (RAC) 2 gy., 9. Hámorey, Tiszti VC 1 gy.

Posta Sándor: „Ha olimpiai csapatunk félreáll, okosabb, ha az európai vívóbajnokságot az olaszok rendezik meg Rómában!”

(A Reggel tudósítójától.) Július 14-én kezdődik Budapesten a nagy mérkőzés Európa vívóbajnokságáért. Az olasz vívógárda teljes erejével vonul fel a küzdelemre a félelmetes Gaudinival az élén. Magyar részről valószínűleg Jekeltalussy-Piller, Kabos, Petschauer és Glykays nem állnak csatasorba, a visszavonulás gondolatával foglalkoznak és az a sajnálatos helyzet a magyar vívósport komoly dekadenciáját jelenti. A Reggel megkérdezte Posta Sándor párizsi világbajnoktól, milyennek látja a magyar kardvívás jövőjét? — Súlyos dekadenciát látok a vívósportban! — feleli Posta. — A vívás adminisztrációjában vannak olyan hiányosságok, melyeket semmiféle választási közelharccal, sem pedig kitűnő versenyzők elkeserítésével megoldani nem lehet. A megoldás: minden erő, tehetséget és a vívósport iránt való szeretetet egyesíteni kell! A vívómestereképzés kérdése és az ifjúsági vívás kötelezővé tétele az iskolákban dönti el a magyar vívás jövőjét. Nem lehet Magyarországon a dekadencia okát a vívósportnak az egész világon való hanyatlásával magyarázni, mert a magyar vívás multja annyi erkölcsi tőkét jelent az egész nemzetnek, hogy ez kötelezi a vívósport adminisztrációját a multban elért sikerek jövőbeli megtartására. Nem hiszem, hogy legkitalálható vívóink visszavonulása végleges, mert képességük és sikerük teltpontján éppen ma nem nélkülözhetjük őket. A példák azt mutatják, a világbajnokok félreállása a vívó eredményekben pótolhatatlan veszteséget nem je-

lentett, de az egész magyar olimpiai világbajnok-csapat félreállása: biztos katasztrófa. Ha ez megtörténne, úgy azt tanácsolnám a Magyar Vívószövetségnek: — okosabb, ha az európai vívóbajnokságot az olaszok rendezik meg Rómában...

Straub Elek (BEAC) nyerte Magyarországon 1933. évi fedettpályai teniszbajnokságát. Vasárnap magasszínű küzdelem folyt a BSE városligeti fedett sportcsarnokában Magyarországon teniszbajnokságáért, Straub Elek győzött Bánó Lehel ellen. A kizárásos főtorgyest Pethő (BESZKAR) nyerte Bánó Gy. ellen, a vegyespáros (nyílt szám) Straub—Sárkány. Főbb eredmények:

Férfi egyes bajnokság: Székely—Tóth 6:3, 6:4. Elődöntők: Bánó—Kiss 5:7, 6:1, 6:3; Straub—Székely 10:8, 9:7. Döntő: Straub—Bánó 6:1, 4:6, 6:2, 6:0.

Női egyes bajnokság: Elődöntők: Sárkány—Demkó 6:4, 8:10, 6:1, Paksiné—Jankovich 6:1, 6:1. Döntő: Paksiné—Sárkány 9:7, 3:6, 8:6.

Férfi páros. Elődöntők: Bánó L., Straub E.—Székely, Straub J.—7, 6:2, Bánó Gy., Pethő—Nemes, Márfi 6:3 6:4.

Vegyes páros. Elődöntők: Bánó, Paksiné—Friedrich, Batta 6:3, 6:4, döntő: Straub, Sárkány—Bánó, Paksiné 8:6, 6:0.

Kizárásos férfi egyes. Döntő: Pethő—Bánó Gy. 6:2, 6:4.

Győzött a Lapterjesztők boxgárdája. A Magyar Lapterjesztők Sport Clubja vasárnap este klubközi mérkőzést rendezett a BSZKRT. boxoló-csapatával, amelyen a zsűfoglalás megtelt nézőtér előtt a lapterjesztők győztek 4:3 arányban. Eredmények: Igldi (BSZKRT.) győz Sipos (Lapterjesztők SC), Kóvári I. (B)—Fejes (L), Szabó I. (L)—Szabó II. (B), Lízlet (L)—Marek (B), Kóvári II. (L)—Weiner II. (B), Szabó III. (B)—Stéger (L) és Gállich (L)—Regen (B) ellen.

Aranydollár
és fontra szülő zálogleveleket, könyveket, fix kamatozású papírokat pengő ellenében vesd eliad Barnabánk, V. Nádor u. 26. Telefon: 21-3-16, 10-4-67

Ma már mindenki **Méray tehertaxival szállít.**

mert megbízható, olcsó és gyors. Azonnal kapható. Automatá 92-1-64 és 92-1-63

Műfog 4 P (oméskeszélsek 3 P. Aranyfog 18 P.)

Dr. Hegedűs fog- és szakorvos, Erzsébet körút 12. I. em. Rézletre is

Celluloid ajtóvédő

m e g v é d k o p a t á s t o l, piszkolástól, minden színen és formában készült. Higiénia Celluloid-ípar. Veréképvissel: **Boljás és Társai, III., Lipót körút 4. Tel. 28-7-52**

Betoncső-Parketta Melocco Rt.
Nádor ucca 18. Telefon 242-14

Leszállítottuk Ford
javítás dránkat, tegyen egy próbát!
Az egyetlen autorizált budapesti Ford javítóhely!

Hahu Arthur és Társai
Andrássy út 10. Telefon: 13-6-14

Kertgazdasági cikkek gyári árban

SEILLER VASÚZLET

Budapest, József körút 49. Telefon 31-6-13